Alphonse Daudet

Rose og Ninette

Bibliøtek 1800

Alphonse Daudet

Rose og Ninette

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Alphonse Daudet: *Rose og Ninette* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Alphonse Daudet: *Rose og Ninette* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

I

En morgen, da Régis de Fagan havde været skilt i fjorten dage og endnu var midt i den fulde glæde over sine lidelsers ophør, stod han ved de vidtåbne vinduer i sin ny ungkarlelejlighed og spejdede ud efter sine to små piger, som skilsmissedommen havde overladt ham to søndage om måneden.

Det var dennes første søndag. Og af den masse damebreve, som i den sidste snes år havde ligget på den feterede skuespilforfatters bord, havde sikkert få rørt og bevæget ham så meget som det enkle lille brev, der var kommet dagen i forvejen.

> "Min kære far!
> Vi kommer til Passy i morgen tidlig med toget kl. 10. Frøkenen sætter os af ved Boulevard Beauséjour nr. 37 og henter os der igen om aftenen præcis kl. 9.
>
> Din ærbødige og meget hengivne datter
>
> *Rose de Fagan."*

Nedenunder havde den yngste datter med store, endnu usikre bogstaver skrevet "Ninette". –

Og nu – i ventetidens uro – spurgte han sig selv, om de virkelig ville komme, eller om måske den falske og snu moder og denne urokkeligt tilknappede frøken i sidste øjeblik havde fundet et eller andet påskud til at holde dem tilbage. Ikke fordi han tvivlede om sine børns kærlighed, men han følte, at de var

for unge – Rose næppe seksten år og Ninette endnu ikke tolv – og for svage til at kunne modstå en fjendtlig påvirkning. Så meget mere som de udelukkende var overladt til moderen og guvernanten, siden de lige efter skilsmissen var kommet ud af klostret. Hans sagfører havde også sagt til ham: "Partiet er ikke lige, min stakkels Régis; De får blot to dage om måneden til at gøre Dem elsket."

Lige meget. Han følte sig stærk nok til at bevare sine små kæledæggers kærlighed med de to dage, som han nok skulle vide at udnytte ordentligt. Men disse to dage behøvede han også, punktligt, uden snyderi eller dumme påskud.

Mere og mere ængstelig blev han, efter som tiden gik. – Han var mere bevæget foran dette møde, end han havde været i sit hele liv ved noget andet, det være sig forretnings- eller stævnemøde; han fo'r uroligt omkring, bøjede sin svære krop ud af vinduerne og spejdede op og ned ad den landlige og fredelige forstads-boulevard, som på den ene side stødte op til jernbanesporet, der næsten skjultes af et stakit og en hæk, og på den anden side begrænsedes af en snorlige række af elegante, herskabelige villaer med trapper, blomstervaser og velplejede græsplæner. "Goddag, far – her er vi."

"Er det jer! – Men hvordan går det til? Hvor kommer I fra?"

Han havde været så optaget af at passe på tiden, togene og folk, som gik forbi på boulevarden, at han ikke havde set dem komme; og der dukkede de nu pludselig frem fra det lille forværelse; der stod de foran ham. De var vokset, syntes han, og blevet ligesom mere kvinder i de to måneder, han ikke havde set dem.

Han rystede på hænderne, mens han hjalp dem af med de trange jaketter og de runde fjerbesatte hatte, og de små var da også lidt forknytte ved den uvante situation. Naturligvis var deres far fremdeles deres far, deres morsomme søde far, som legede så fornøjeligt med dem og lod dem danse på sine knæ som kåde tøse, men han var ikke mere deres moders mand, og det gjorde en stor forskel. De følte den, skønt de ikke kunne forklare sig den, men den viste sig i deres troskyldigt forbavsede blik.

Forlegenheden gik lidt efter lidt over, mens man beså lejligheden, som endnu var pigebørnene aldeles ukendt. Af værelserne, som lå strålende i klart majlys, vendte et par ud mod boulevarden, et par vendte ud til husets lille have, som syntes større ved nabohavernes løvtræer. Næsten over alt var møblerne nye, men i arbejdsværelset fandt børnene dog bogskabet igen og det vældige skrivebord, hvis hjørner faderen omhyggelig havde ladet afrunde, for at de ikke skulle være farlige for de små hoveder, når der blev leget skjul. Hvor mange erindringer var der ikke knyttet til hver stump af disse tunge møbler lige til kobberbeslagene på skufferne!

"Ninette, kan du huske den gang, da mama –"

Men den lille Ninette, som er ganske anderledes verdensklog og hurtig end den ældste, standser historien med et blik. Den forhenværende madame de *Fagan*, nu madame *Ravaut* efter sit pigenavn, har nemlig, inden hun sendte sine døtre til deres fader, indstændigt pålagt dem, at de ikke måtte nævne hende eller fortælle noget som helst om, hvorledes hun nu levede, eller hvilke planer hun havde for fremtiden, hvis han skulle være så taktløs at udfritte dem, og da hun ved, at den store Rose er

glemsom og åndsfraværende, har hun særligt henvendt det til Ninette, hvis lille fjæs ser utrolig morsomt ud med det bestemte og tilknappede udtryk om munden og de skarpe museøjne, der nysgerrigt snuser efter alt interessant.

Men kan da virkelig madame Ravaut allerede så fuldstændig have glemt, hvor stolt og hæderlig den mand er, hvis hustru hun har været i næsten tyve år, at hun kan tro ham i stand til at lade moderen udspionere ved børnene? Sikkert nok kan man vanskeligt være ligegyldig for dens tilværelse, som i lang tid har været knyttet til ens egen, og hvis sorger og glæder man dagligt har følt i ømfindtlige vekselvirkninger. Men Régis de Fagan vil glemme, og han undgår endog at nævne sin forrige hustrus navn, og da børnene også beflitter sig på at være lige så diskret tilbageholdne, bliver den muntre tur gennem værelserne ofte af brudt af pinlige pauser, *huller,* som det hedder på teatret.

I sovekammeret kan Rose og Ninette ikke tilbageholde et lille forundret udråb over den ganske lille jernseng, en ren studenterseng, uden omhæng eller draperier, og de to små piger ser på hinanden med de samme tanker, de samme minder om jule- og nytårsmorgen, når de søvndrukne og snublende i de lange natkjoler kom ind og puttede sig ned i mamas og papas store seng for at veksle kys og foræringer med dem. Rose og Ninettes øjne fortæller også hinanden mange andre ting, da de over hovedgærdet af faderens seng finder de portrætter igen, som er forsvundet fra sovekammeret derhjemme i Rue Laffitte og som faderen har taget med sig, da han rejste sin vej. Først den store pastel af Besnard fra den gang, de var seks og ti år, hvor de står begge to og holder hinanden i hænderne, klædt i deres greenawaydragter med de

høje engelske ærmer og musselinskyserne, som de blev helt borte i; så bedstemoder Fagan i en oval ramme og med glas over, denne bedstemoder, som de aldrig har kendt, men om hvem deres mor altid siger, at det var en meget, meget streng kone.

Hvor megen overvejelse koster det ikke disse unge hoveder, og hvilken forvirring kommer der ikke i deres tanker, når de ser, at ting og personer, som i går hørte sammen, i dag er adsplittede ligesom dagen efter en ildebrand eller et skibbrud. Og hvor alt dette er indviklet og uforståeligt for dem med den mangel på dømmekraft, som er så karakteristisk for den første ungdom. Heldigvis kom man ind i spisestuen, hvor solen skinnede fuldt ind ad de åbne vinduer. Bordet var dækket koket og lækkert og med en buket ved hver af frøkenernes pladser – en opmærksomhed fra madame Hulin.

"Madame Hulin? –" spurgte Ninette, hvis små, runde øjne straks lyste af nysgerrighed.

"Det er min værtinde – hun bor i stueetagen og lejer første sal ud, for ikke at føle sig så ensom i sit hus, hun er nemlig enke og lever nu sammen med sin lille dreng og en gammel guvernante."

"En flirtation for papa –" sagde Rose hen i vejret, i færd med at ordne sit hår foran et lille håndspejl.

De Fagan så bedrøvet på hende. Det var et af de dumme ord, som moderen altid brugte. Dog var Rose den af hans to døtre, som af ydre lignede madame Ravaut mindst. Med sin lange, lidt foroverbøjede figur, sin mørke kreolerteint og det alvorlige og følsomme udtryk i ansigtet, slægtede hun ubetinget faderen på. Og han sagde blidt bebrejdende:

"Jeg har kun lidt lyst til flirtation, mit kære barn, og jeg tror næppe, at den stakkels madame Hulin bryder sig mere om det end jeg; men hun er en meget kærlig moder og hun vidste, at mine døtre skulle komme i dag, derfor har hun plukket disse blomster til ære for dem."

Tjeneren, som bragte den første ret: røræg med champignons, Ninettes yndlingsret, blev modtaget med glædesskrig:

"Å! der er Anthyme – Goddag, Anthyme." Anthyme, der havde tjent hos Fagans i nogle år, blev helt forbløffet over det uventede i situationen, og stammede rød i hovedet:

"Goddag, goddag, frøkener –"

Det var en fuldstændig ukultiveret fyr fra Beauce med fladt hår over en fingerhøj pande, det så ud, som om man havde taget hele det øverste at hovedet, og hvad der var inden i bort på ham. Hans uforlignelige dumhed gjorde fruen fortvivlet, og Régis havde derfor ved skilsmissen taget ham med sig. Måske også fordi man gennem Anthyme, som fremdeles stod i forbindelse med køkkenpersonalet i Rue Laffitte, kunne høre nyt derfra hver dag. Dette kendte ansigt med al dets gode gamle plumphed gjorde frokosten mere hjemlig og gemytlig for de to børn. Og hvilket vidunder af en frokost, hvor hver ret havde været genstand for spekulation og debat mellem Fagan og hans tjener, for at man kunne komme rigtigt på det rene med, om frk. Rose syntes om sukker på ærterne og om Nina holdt mest af chokolade- eller af vaniljecreme.

Den flotte og lækre frokost og glæden over de ny forårstoiletter steg pigebørnene til hovedet, de ophidsede hinanden indbyrdes og glemte i en henrivende pludren

moderens advarsler; især den store Rose, som Ninette uafladeligt gjorde forsigtige tegn til. Fagan fik på den måde uden at ville det at vide, at de i søndags havde været i Opera Comique med "onkel". Dette "onkel" var særlig et af de forbudne navne, men Rose kunne ikke dy sig. For at forhindre dem fra ufrivillige at sladre af skole, hvad de ville få skænd for om aftenen, når de kom hjem, forsøgte faderen at snakke om ligegyldige ting med dem, om deres kloster, som man næsten kunne se herfra og om de dejlige haver ved Assomption, hvor de havde tilbragt så mange lykkelige år.

Længtes de da ikke tit efter det? Ville de ikke gerne vende tilbage?

"Å nej langtfra –" svarede de begge med én mund.

"Men hvorfor ikke, småtøser? – før var I dog altid så glade over at skulle tilbage –"

De nølede med at svare, med at fortælle ham, hvad han så let havde gættet.

Sagen var, at efter skilsmissen var hjemmet blevet noget andet for dem. Før, da forældrene levede i de evige stridigheder, som til sidst gik over alle grænser og hvor man endog ofte tvang børnene til at tage parti: "Hører I, børn, hvordan jeres fader taler til mig?" – eller: "Madame, De glemmer Dem selv i Deres døtres nærværelse" – da havde det været nødvendigt at sende dem til klostret, for at skåne dem for disse bedrøveligheder.

Men så snart faderen var rejst og skilsmissen i orden, skyndte moderen sig at tage dem hjem til sig i et anfald af pludselig ømhed, som stemte dårligt med hendes hårde og lunefulde karakter. Det var øjensynligt, at hun ville vinde sine

døtre; ja selv frøkenen blev blidere, mindre barsk og streng i sin rolle som anstandsdame og opdragerinde.

Denne forandring kom på en behagelig måde til syne, selv i børnenes toilette. Før havde moderen kun beskæftiget sig med sit eget, som hun ofrede al mulig tid og penge på, men da Fagan nu så disse to henrivende små mode-dukker trine ind hos sig i stedet for de små lægsøstre med glat hår og strenge uniformer, som Assomption før i tiden havde sendt ham hver lørdag atten, forstod han straks, at denne moder, som før var så lidt af en moder, nu var blevet det indtil raseri, at hun forkælede og pyntede sine døtre, ikke i blind ømhed for dem, men af en simpel skinsyge og af lyst til at ærgre og pine sin fordums mand. Han så for sig en hel række af ærgrelser, en kamp med knappenålestik, men hvad nyttede det at pine sig med det nu. – Han havde jo sine døtre hos sig, tæt ind til sig, og skulle have dem helt til aften. Efter frokosten ville han tage dem med sig til formiddagsforestillingen i Théâtre Français, hvor der blev spillet et af hans egne stykker, som de endnu ikke havde set. Tænk hvilken glad og stolt følelse at sidde i en elegant prosceniumsloge og se de bedste skuespillere i Paris for et fuldt hus spille et stykke, som ens egen fader har skrevet!

Madame Ravaut kunne umuligt, ikke en gang med frøkenens hjælp, have skaffet dem en sådan fornøjelse. Efter teatret køretur i skoven og middag i en af de fineste restauranter. Det var nok en fornøjelse, som deres moder ikke kunne skaffe dem, i alt fald ikke uden at have onklen med. Å, hvor utrolig morsomt selv at give opvarteren ordre om sjældne retter og høre, hvorledes der ved nabobordene, med den interesse, som Paris altid nærer for sine berømte mænd, nysgerrigt blev hvisket:

"Det er Régis de Fagan og hans to døtre". Og så når det begyndte at blive mørkt, trykket tæt op til deres fader, køre hjem gennem alléerne i skoven, der lå øde og duftende i køligheden fra de blege søer, og så komme hjem igen til Passy og Boulevard de Beauséjour, hvor frøkenen ventede med vognen. – Det kunne man kalde en dejlig dag.

Denne udmalning af planerne for dagen med alle dets herligheder og den animerede frokost, bragte i forening en fin, varm rødme op i de små, blege pariserinders kinder.

Ind gennem det åbne vindue steg der en duft af roser og liljekonvaller. En drossel sang af fuld hals i toppen af et gammelt elmetræ, og Ninette gik sagte hen til vinduet for at se at finde den mellem de tætte grene; da råbte pludselig en klar, kvidrende barnestemme nede fra græsplænen:

"Kom ned og leg med mig! – Vil du ikke nok?"

Det var den lille Maurice Hulin, en dejlig lille dreng på ni–ti år, med en teint så bleg som kameliaer og med lange krøller ned over en hennarød dragt. Hans ene knæ var kommet til skade, så han måtte hoppe omkring med en kort krykke. Ved siden af barnet sad madame Hulin og læste, hun løftede hovedet og sagde: "Undskyld" og "Tak", mens hun smilede med en mund, der var god og endnu ungdommelig.

"Glem ikke at vi skal i Français, Ninette ..." råbte den store søster, ligesom ærgerlig over, at Nina var så villig til at stifte nye bekendtskaber.

Men den lille hørte ikke, hun var allerede væk.

"Skal vi også gå ned?" spurgte faderen. "Du skal se, det er en meget sød dame."

Men Rose nægtede det bestemt.

Hun kendte ikke disse folk.

Og som den unge pige stod dér og lænede sig til vindueskarmen ved siden af sin fader, var der en spirende uvilje både i tonefald og i det kritiske blik, hvormed hun betragtede den siddende madame Hulins holdning og dragt.

Holdningen var meget fordringsløs, dragten – halv-sorg, kun ganske lidt oplivet af en have-hat med hvide kniplinger og en gul sløjfe – gul som iriserne, der blomstrede på plænen.

2

Mellem forfatteren og hans naboerske havde der udviklet sig en fortrolighed, som fødtes af deres ensartede situation, og en sympati, der endnu unddrog sig nærmere analyse.

Denne aften havde de tilbragt alene i den lille salon nedenunder, efter at barnet var bragt til sengs. Paris mumlede sagte langt borte, og stilheden i den ensomme boulevard blev kun afbrudt af nogle gårdhundes gøen og af et jernbanetog, der larmende fo'r forbi og rystede huset lige ned til kælderen.

Pludselig slog det gamle ur, som i lange tider havde tilhørt familien, og som svarede til empirestolene. Og madame Hulin gav sig til at le stille, mens hun bed broderitråden over med sine hvide tænder.

"Hvad ler De ad?" spurgte Régis usikker, som alle mænd over for det gådefulde hos kvinden, der åbenbares ved en pludselig lyst til at drive løjer – minderne af barnets trods, som sidder igen selv hos den satteste kvinde.

Hun så på ham med sine store blå og oprigtige øjne, hvori det hvide havde perlemorets glans, og som så rørende uskyldig ud i den næsten trediveårige kvindes smukke, bestemte og fyldige ansigt.

"Jeg ler," sagde hun, "fordi klokken er ti, og De endnu ikke er gået ud. Det må virkelig være en højst besynderlig tilværelse for en mand som Régis de Fagan."

Nu smilede Fagan:

"Hvad er det for nogle tanker, De har om kunstnernes liv? – De tror, at vi er bare forlystelsessyge svirebrødre og

natteranglere alle sammen?"

Pauline Hulin svarede med lidt nølen:

"Jeg tænker på kulisserne, som er så fulde af snarer og fristelser, – hvis jeg var gift med en af jer, ville jeg være meget bange."

"Bange? – for hvad? for teaterdamerne? Å herregud –"

Og Fagan, der som dramatiker havde erfaring i de dele, gav sig til at udrede disse løjerlige menneskers tillærte og forskruede væsen, deres færdiglavede fraser, deres sædvanemæssige følelser erhvervet i det virvar at stykker, som de har spillet i, og hvis tonefald de bevarer ude i livet ligesom snakkende mekaniske dukker. – Teaterdamer! Hvis der en gang tilfældigvis kommer en virkelig lidenskab over dem, et "jeg elsker dig", som ikke er fra konservatoriet, tænker de straks: "Hvor godt jeg sagde det", og så gemmer de det til publikum i det næste moderne skuespil. –

Og så gode kammerater de er, med hjertet i hænderne, aldrig i stand til at nægte deres små venner nogen ting. – Man må have været i teaterkorridoren, når skuespillerne er mellem sine egne, uden forfatteren og direktøren, og have hørt, hvad der råbes mellem påklædningsværelserne – det er en rigtig gøglerkærre. –

Når man da ikke er pur ung, hvordan skulle så en honnet mand kunne finde nogen tilfredsstillelse dér?

Madame Hulin, der havde hørt meget opmærksomt efter, skønt hun tilsyneladende var fuldstændig optaget at broderiet, som lå over hendes knæ, svarede i den samme rolige tone:

"Jeg skal give mig på skuespillerinderne, skønt De naturligvis overdriver lidt; men hvor mange andre fristelser er der ikke for

en berømt mand, en forfatter med succes! Salonbeundrerinderne, tilbedelse pr. poste restante, alt hvad I får fra de ubekendte, som elsker på afstand og sender jer breve –"

"Å – den slags er ikke synderlig mere forførerisk eller farligt," sagde Régis – "for det første er det altid de samme, som skriver, et halvt dusin hysteriske damer, udlændinge, som samler på autografer. Jeg har sammenlignet en snes gange med mine venner og kolleger. Deres ubekendte var altid de samme som mine."

Pauline løftede hovedet. "Ja, men det kan da hænde, at en kvinde, som er virkelig grebet af et skuespil eller en god bog, får lyst til at takke forfatteren."

"Så skriver hun måske et brev, men er hun fintfølende, *sender* hun det ikke. – Jeg tror ikke, De tør påstå det modsatte," tilføjede han og så nøje på hende.

"Å – *jeg* er ikke så meddelsom af mig –"

Hun blev afbrudt ved, at barnet klagede sig i værelset ved siden at og gik derind; da hun lidt efter var kommet tilbage og havde sat sig ved sit sybord, sagde hun med dæmpet stemme: "Han er så urolig i aften."

I den samme dæmpede tone, som gjorde deres samtale endnu mere fortrolig, begyndte Régis igen:

"De tror altså, at en Fagan absolut må være en nattesværmer og en viveur. – De tager fejl. Det liv, som jeg fører nu, havde jeg drømt om at opnå i ægteskabet. Det var netop min ulyst til at gå ud og mine kakkelovnskrogsvaner, som min kone særligt var rasende over. Det var hendes væsentligste klagepost, den første grund til bruddet. – Hvem var skyld i det? Jeg gifter mig

otteogtyve år gammel, jeg er spillet på alle scener og proppet med alle den slags fornøjelser, som teatrene kan byde én, og falder så i hænderne på en kone, der er aldeles vild efter premierer, beneficer, forfatter-fribilletter. Jeg bar hørt, at der findes en bedstefader Ravaut, som skal have gjort sin lykke ved at lave og udleje teaterkostumer. Måske har denne atavistiske tilbøjelighed for flitterguld, pailletter, parykker og blomstrede veste indvirket på hendes stakkels lille hjerne.

De ser misforståelsen: Manden, som gifter sig for at blive fri for dette simili-liv og skaffe sig et hjem, der ikke ligner Français' og Opera Comiques foyerer; på den anden side fruen, som kun har søgt sig et navn, som var rigtig i vælten, og en anledning til at overvære generalprøverne og figurere på første side i aviserne."

"Ja, det var virkelig en skrækkelig misforståelse," sagde madame Hulin, men uden overbevisning. Der var et stænk af tvivl i hendes stemmes og ansigts oprigtighed.

Fagan, som godt forstod hende, blev ved for at overbevise hende:

"Det var mig, som gav efter, for jeg var mest forelsket: Jeg var det lidenskabeligt, og ikke som hun for berømmelsens skyld eller af dum forfængelighed. I årevis har man hver eneste aften trukket mig til de forskelligste forestillinger. Vi hørte med til dette græsselige *Tout-Paris*, som viser sig over alt, meget mere gøglere end gøglerne selv, og for hvem der ikke eksisterer noget: 'I dag ingen forestilling'. Ved alle premierer i alle mulige teatre havde vi uforanderlig de samme pladser.

Jeg så i parkettet kritikernes isser blive mere og mere skaldede, hvorledes rynkerne furede mine naboer og mine

evindelige vis-à-vis'er, og jeg hørte min kone sige: 'Se, madame X. har taget nye bånd på sin røde hat for at man skal tro, den er ny', eller 'Se bare familien Z., hvor de er blevet gamle'. Og i mellemakten, når hun utrættelig brugte sin lorgnet, remsede hun op alle de kendte navne, diskede op med al den småsladder, de småskandaler, som Paris genser hver eneste vinter, som krydrer dens fornøjelser og er dens øjeblikkelige og henrivende kendetegn. Jeg har ført denne tilværelse som mekanisk provinsklokker længe nok til til sidst at trættes og væmmes ved den, – og det så inderligt, at det er den virkelige grund til vor skilsmisse."

Madame Hulin sagde med en lille vantro hovedbevægelse: "Man har dog talt om en bestemt historie –"

"Å! ja – At jeg blev grebet på fersk gerning i Hotel d'Espagne, som alle aviserne fortalte. – Det er nok derfra De har alle Deres slette tanker om mig –, tilstå det blot! Men hvis jeg nu sagde Dem, at det var efter aftale med min kone, at jeg lod mig gribe på fersk gerning?"

Han fortsatte, mens Pauline sad aldeles bestyrtet:

"Indtil nu er blot tre mennesker blevet indviet i denne komedie, den forhenværende madame de Fagan, jeg og statsråd de Malville – kender De ham?" spurgte han, da madame Hulin gjorde en bevægelse, der blev efterfulgt af en stum bekræftelse. Og så fortalte han i ét åndedrag sit ægteskabelige eventyr:

"Man kunne umuligt være mere inderligt ked af hinanden end vi to var, men det var ikke tilstrækkeligt. 'Vi må have noget bestemt at holde os til,' sagde min kones ven, denne ihærdige musikant de Malville til hende, mens de løb Wagners sidste komposition igennem på klaveret. 'Skaf mig en skandale, en

flagrant delit, så skal jeg nok tage mig af Deres sag.' Jeg kunne måske uden at søge ret langt borte have fundet de beviser, som statsråden ønskede, i madame de Fagans forhold til sin fætter La Posterolle, men jeg ville det ikke, af to grunde. For det første, fordi jeg selv havde banet vejen for denne fortrolige omgang med fætteren – en ung kontorchef – ved på grund af min ulyst til at gå ud og min sløvhed over for mondæne fornøjelser selv at give ham lov til at ledsage min kone og mine døtre i teatre og selskaber. Og dernæst af den egentlige grund – for vore to døtres skyld, deres ægteskab, deres fremtid – alt hvad jeg fra nu af havde at leve for. – Når en mand bliver grebet i utroskab, tilgiver man det; når en kvinde bliver det, er det en skam, som går ud over familien. Børnene bliver ramt af det og mærket for evig tid. Det var grunden til, at jeg foretrak at lade det se ud, som om jeg var den skyldige, og at lade mig overraske under de omstændigheder, som De kender –"

"Og monsieur de Malville gik ind på den komedie?" råbte madame Hulin indigneret.

"Jeg kan nok forstå, at De ikke kender denne musikant, som har forvildet sig ind i dommerstanden, videre godt, frue. Alt som ikke hedder Beethoven eller Wagner er ham fuldstændig ligegyldigt. Det var meget venligt af ham for resten, for historien har voldt ham lige så meget besvær som os. – Nå – imidlertid, enten kom politiassistenten ikke tidsnok, eller også udeblev min medskyldige – for jeg måtte jo have en medskyldig – fra stævnemødet.

Så måtte vi altså begynde forfra igen, og man kan ikke tænke sig en værre farce, end dette legitime ægtepar, som sætter hinanden stævne i udkanten af Paris for at fastsætte en dag og

tid, hvor dette dyrebare *flagrant delit* kan blive endeligt og behørigt konstateret.

Vi havde valgt et sted helt oppe i *Avenue de l'Observatoire*, hvor skyggen fra kastanjetræerne er tættere og køligere. Der var ingen fare for at møde nogen så langt borte og det var også nødvendigt. Tænke sig til en så latterlig situation: To mennesker, som lige skal skilles, gå side om side og aftale og lægge råd op om deres befrielse. Jeg, som går på jagt efter nye situationer, tror nok, jeg fandt en der.

'På mandag, sikkert, i Hotel d'Espagne, og pas nu på, at Deres prinsesse ikke bliver borte,' henkastede min kone, da vi skiltes med et kraftigt håndtryk.

Og jeg svarede ikke mindre hjerteligt og bestemt: 'På mandag, min kære, det lover jeg.' Det var virkelig også den følgende mandag i Hotel d'Espagne, at politiassistenten overraskede mig om morgenen –"

"Med Amy Ferat fra *Vaudeville*," sagde madame Hulin og tvang sig til at smile. "Spring detaljerne over, jeg kender dem."

"Ikke ganske. Aviserne har ikke fortalt alting. Den stakkels Amy Ferat havde naturligvis ingen anelse om, hvad der ventede hende, når hun vågnede – og hvor lidet uskyldig hun end var, var jeg en smule ked over at måtte blande hende ind i denne ærgerlige historie, som hele Paris ville komme til at beskæftige sig med. Sådan gik det til, at hun om morgenen, da en kraftig næve dunkede på døren med det velkendte 'I lovens navn, luk op', vendte sig forskrækket mod mig: 'Det er min mand, – vi er fortabte.' – 'Hvad skal det sige – Deres mand?' – 'Ja, jeg er gift, undskyld, at jeg ikke har sagt Dem det – De må frelse Dem, De må skjule Dem.'"

I sandhed – jeg tilbragte der nogle skrækkelige øjeblikke, eftersom jeg ikke anede, om det var mit ægteskabsbrud eller hendes, det drejede sig om. Heldigvis varede min uvished ikke længe.

Som følge af dette eventyr blev jeg dømt til at udrede madame de Fagan en månedlig understøttelse på femten hundrede francs og at overlade hende mine døtre, på den betingelse, at de hver fjortende dag skulle tilbringe en søndag hos mig. Det er lidt, men jeg er overbevist om, at moderen inden ret længe nok formilder denne sidste klausul og sender mig mine døtre oftere, efterhånden som de bliver større, og hver gang hun vil være fri for dem."

"Tal ikke oftere til mig om skilsmisse – det er en uværdig komedie!" sagde madame Hulin og lagde sit arbejde bort, fordi hun vanskeligt kunne holde på det; hendes hænder var blevet ubehændige og rystende.

"Jeg skylder dog skilsmissen min lykke; den har befriet mig for den afskyeligste skabning –"

"Å, monsieur de Fagan, hvorledes kan De dog tale således om et menneske, der ikke har gjort andet galt, end ikke at forstå Dem helt. Det har været misforståelser og antipati."

"Mange andre ting, madame – meget, meget andet – jeg har så ofte sagt Dem, hvor meget jeg holder at Deres ærlighed, Deres oprigtighed i ord og blik. – Det, som gjorde mig endnu mere rasende på denne kvinde, var netop hendes løgne, hun løj af lyst, af instinkt, snuhed og forfængelighed, den meddelte sig til hendes holdning, hendes betoninger, der var i den grad uhyggelig smeltet sammen med alt, hvad hun foretog sig, at jeg ikke længer kunne skelne sandt fra usandt. 'Hvorfor ler du så

højt?' spurgte jeg hende en dag, vi souperede i et kabinet på en restaurant efter operaen. – 'For at de ved siden at skal tro, at vi morer os.' Det viser hendes hele natur. Jeg kan aldrig huske, at jeg har hørt hende tale for det menneskes skyld, som hun talte med, men altid for en eller anden, en, som netop kom ind, for tjeneren, som opvartede os eller for en, der gik forbi, og hvis opmærksomhed hun ville vække. Hun kunne pludselig lige for øjnene at en halv snes mennesker sige til mig med tilsløret blik og stemme: 'Å, min egen Régis, Borroméøerne! – de første uger af vort ægteskab! Vi kendte ikke spor til de øer, vi havde aldrig været der, tænk Dem min forbavselse.'"

Madame Hulin forsøgte fremdeles at glatte over: "Når alt kommer til alt er det dog en uskyldig svaghed."

"Ja," svarede Fagan, "men hvor det bliver trættende og forstyrrende. Man spørger sin livsledsagerinde: 'Hvor kommer du fra? ... Hvad har du foretaget dig?' og ved, at intet af hendes svar er sandt, og at tusinde tilfældigheder i Paris kan vise én, at hun har løjet, og det uden årsag, med en stivsindethed og en iver, mod hvilket hverken bønner eller grunde formår noget. Å, jeg hører hendes lille skarpe stemme: 'Men jeg forsikrer dig – aldeles absolut – det er dig, som narrer dig selv eller som narrer mig.' Det sørgelige er, at med alderen og med den fasthed som kvinderne får, blev løgnen værre, den blev farlig for mig og andre. Om sine fjender i selskabslivet fandt hun på de næsten vanvittigste ting, rene afskyeligheder, som hun endte med at tro på selv. Og alt sammen gjorde hun med denne rolige, fornuftige mine, hvori intet røbede hendes nervøsitet, undtagen en lille ensformig mekanisk bevægelse – i timevis kunne hun sidde og mishandle, krølle og klemme et bånd eller

en kjolefold mellem to fingre. Og da verden, uden at kontrollere det, villigt går med til de sjofelheder, som man meddeler, så er det onde, som sådan et afskyeligt væsen ustraffet kan gøre, aldeles uberegneligt. Hvor mange gange har jeg ikke i middagsselskaber bøjet mig frem for at lure og passe på min kone, tværs over blomsteropsatserne og orkidéguirlanderne. – Hvad siger hun? Hvad finder hun nu på? Hvad er det for en gift, det lille smukt friserede og pyntede uhyre nu udgyder i sin nabos øre? Det varede ikke længe, før jeg selv blev hendes offer. Snart cirkulerede der i salonerne en historie om en svensk dame, et fordærvet væsen på en seksten-sytten år, som havde fordrejet hovedet på mig lige til det strafbare, og indgydt mig afsky og had mod mine børn og min kone. 'Hvis jeg dør en af dagene,' sagde denne fortræffelige dame, der bar mit navn, til sine veninder, 'hvis jeg dør, så ved I, hvem der har taget livet af mig.'"

Pauline Hulin råbte oprørt: "Men det er jo forfærdeligt!"

"Ja, forfærdeligt – De kan tænke Dem, hvorledes mine venner optog det, de indirekte råd, de bedrøvede eller indignerede blikke, man så på os og på mig med – Forsvare mig? Jeg forsøgte det ikke en gang. Hvem skulle jeg kunne overtyde om, at jeg ikke kendte nogen svensk dame, hverken fordærvet eller ufordærvet, og at hele dette ægteskabelige drama var frugt af en hysterisk indbildningskraft. Jeg resignerede da, og fortsatte ved premiererne og i selskabslivet at vise min blodtørstige Blåskægskikkelse, medens det blide offer ved min side sukkede og rullede med sine døende øjne. Hendes veninder var i den grad inde i hendes ulykke, at de, til trods for det gode pariserselskabs afsky for skilsmisse, alle sammen rådede hende

til den. "Nej, nej, jeg vil holde ud til enden, lige til døden, for mine døtres skyld." I virkeligheden manglede hun, ligesom jeg, tilstrækkelige klageposter, og uden de Malvilles råd –"

Et barneskrig, der var stærkere end det forrige, afbrød endnu en gang deres samtale. Moderen, der hurtigt løb ud, vendte imidlertid straks tilbage, men meget bleg og endnu med en smule forskrækkelse i sine smukke øjne.

"Hvad er der i vejen med ham?" spurgte Fagan.

"Ingen ting, næsten ingen ting. En uhyggelig drøm, som han ofte plages af og som han altid farer op af med et smerteligt og ængsteligt skrig."

Hendes stakkels lille Maurice, der var så nervøs og så svag. Hun gav sig til at fortælle om ham, om hans sundhed og om hans beskadigede knæ.

"Er han født med det?" spurgte Fagan dybt grebet af denne moderlige ængstelse, der er den dybeste og mest knugende af alle.

"Nej, – det var en ulykkelig hændelse – mens han var ganske lille."

Og hun sagde ikke mere, hensunken i den uhyggelige erindring.

3

"Nej, søde børn, nej. Hvad I beder om, er umuligt, mine egne små piger. Bed mig ikke om det mere, det ville gøre mig alt for ondt!"

Bede mere! Det skulle de nok vogte sig for. Under faderens afslag havde Ninette taget en bog og Rose en modejournal og med deres åbne småpigeansigter, som pludselig havde fået et mut og stift udtryk, fordybede de sig deri med tavs opmærksomhed.

Kun af og til afbrødes de af et lille lumsk blik, som løftedes og skottede til ham, når øjnene blinkede.

Det var ikke længere to børn, Fagan havde for sig, men to kvinder, med den kvindernes englelige stivsindethed, som bringer mændene til fortvivlelse. Og han blev ivrig, den stakkels fader, han anstrengte sig for at få ind i disse små kære hoveder, hvilke alvorlige grunde han havde til sit afslag – afslag på anmodningen om forhøjet pengeunderstøttelse. –

Havde han ikke hver eneste gang i de syv måneder, som deres moder og han havde været skilt, givet to tusind francs i stedet for de femten hundrede, som var blevet fastsat ved dommen? Og det var ikke nok; man vovede at bede ham om mere, skønt han ikke ejede andet, end hvad hans skuespil indbragte ham. Han kunne ikke beklage sig i år; hans stykker var fremdeles i vælten, men den indtægt kunne jo tage af efter publikums luner. Desuden måtte han tænke på Roses medgift.

"Og jeg synes virkelig, mine små pus, at det er et meget grimt ærinde I har påtaget jer den søndag, I skulle besøge jeres fader,

en af mine stakkels søndage. Hvorfor kunne man ikke sende mig frøkenen eller helst et brev, som jeg nok skulle have svaret på?"

Dette direkte angreb, det at deres moder blev blandet ind i striden, måtte til for at bryde de unge pigers resignerede tavshed.

"Men far," sagde Ninette uden at se op fra bogen, "man har slet ikke givet os noget ærinde – og dette lille tillæg, som vi har bedt dig om, er udelukkende til os selv –"

"Til vort toilette –" føjede Rose til uden videre overbevisning, dybt nede mellem store modebilleder, der omgav hende som skærmbræt.

Fagan råbte igen op. – Deres toilette! – Tillægget hver måned var jo netop bestemt til deres toilette, og ved Gud ikke til madame Ravauts, og unge piger i deres alder og i deres stilling burde kunne nøje sig med det. Han lod sig endog forlede til at gå i detaljer om udgifter, kjoler, linned, sko og gentog således uden at vide af det, en af disse kedelige huslige scener fra før, blot at det nu var to kvinder i stedet for én, han skulle holde stangen.

Svarene kom, fine og meget træffende, fra den yngste, stadig mere forvirrede fra den ældste, som var blød og ubevidst. Faldt hun ikke på pludselig at påberåbe sig et bryllup i deres omgangskreds, som uden tvivl ville nøde dem til at blive hjemme.

"Hvilket bryllup?" sagde Fagan, som hurtigt havde rejst sig.

Hvor lynsnart end det øjekast var, som Ninette sendte sin store tosse af en søster, havde han dog fanget det i farten. Han

blev bleg lige til læberne, helt ind i øjnene og med en skærende og hård stemme sagde han:

"Ah – jeg forstår! – Se, se – det er udmærket. – Nu forstår jeg – madame Ravaut gifter sig igen – det har hun jo lov til. – Og med hvem, om man tør spørge? – med "onkel", ikke sandt?"

Pigebørnenes blussende kinder, deres undvigende og forvirrede bevægelser var ham et tydeligere svar end ord og fordoblede hans ophidselse. På sin fordums kone var han sandelig ikke jaloux, men på sine døtre var han det i høj grad, han havde allerede før lidt så meget ved deres fortrolighed med la Posterolle, ved hans kælerier og alle de gaver, hvormed han vidste at vinde dem, at drage dem til sig.

Han kendte jo deres små komiske, slikmundede og kokette papegøjevaner. Hvorledes skulle det nu gå, når han boede i samme hus, havde en stedfaders myndighed og rettigheder, og snart ville blive deres fader mere end han selv i følge sagens natur og ved udholdenhed og et stadigt og virksomt samvær. Denne tanke gjorde ham rasende, især når han sagde sig selv, at man måske ville føre hans børn langt bort fra Paris og ham.

"Ja vist – jo tak –"

Han stammede af raseri og slog om sig i voldsomme trusler med sine lange arme og med knyttede hænder.

Men Fagans vrede forløb som cyklonen, kortvarigt og voldsomt. Han var jo en kreol fra Ile-Bourbon. Han fik akkurat tid til at skubbe til nogle stole og smække to eller tre døre i efter sig, mens han rendte ud og ind igen; så blev han rolig og strakte sig i sin store amerikanske gyngestol og bad Rose – som altid på disse søndage – om at spille lidt på klaveret, der udelukkende var købt til hende.

"Å, lille Rose – bare lidt – kun nogle takter Chopin eller Mendelssohn –"

"Jeg er meget ked af det, far – men jeg kan umuligt."

Tonen var så mut, uforsonlig, at faderen ikke bad hende mere. Man kan ikke diskutere med migrænen. Han vendte sig derfor til Ninette:

"Vil du ikke gå ned og lege med Maurice?"

"Nej ikke i dag. Jeg er alt for træt."

Man behøvede blot at se hende sådan klistret fast til sin bog med begge hænder, med den stædige pande og den egensindige hage over den lille drengekrave for at indse, at ingenting kunne ombestemme hende, hverken faderens kærlige bebrejdelser eller de bønfaldende blikke, som den lille svækling sendte op til vinduet, mens han slæbte sig omkring i haven på krykken, bedrøvet og ubeskæftiget.

Hele dagen mødte Fagan således dårligt humør. Det skyldtes ikke døtrene alene, det var et værk af *hende* – den fraværende, den usynlige, men så meget stærkere.

Han skrev i løbet af denne lange og sørgelige eftermiddag flere breve til madame Ravaut, men rev dem straks i stykker, fordi de enten var alt for dæmpede eller alt for skarpe til hans mening. Men endelig, da de små forlod ham med et meget køligt kys for at mødes med frøkenen nede ved porten, gav han Rose et par linjer med til hendes moder, hvori han bad hende om et møde den næste dags morgen.

I den selvsamme Avenue de l'Observatoire, hvor de nogle måneder før havde aftalt deres skilsmisse, ventede Fagan nu på sin ekshustru, ikke uden en vis nysgerrighed. Når han sad alene om aftenen og tænkte på hende, havde han meget ofte forsøgt

at se hende for sig; men da han ikke længere havde noget portræt af hende, havde hans erindring ofte blandet ansigtets træk sammen, gjort enkelte større på de andres bekostning. Han bar ikke længere konens billede i sig.

Da han fik øje på hende langt borte i gaden, hvor hun kom fejende hen over bunker af visne blade med sit brune kjoleskørt, syntes han, hun var større, end han havde tænkt sig hende. Og mens hun på sin side med interesse lagde mærke til, at han var blevet federe og havde fået en roligere og friskere teint, og at hans udtryk syntes mildere, fordi det lette overskæg og såret ved tindingerne var begyndt at gråne, blev han især grebet af, hvor et kvindeansigt kan forandre hårets farve. Det var gået over fra ubestemmelig blondt cendré til det mest venetianske røde. Ansigtet havde derved fået et varmt skær som på et smukt italiensk maleri, øjnenes skygger blev mere fremhævet, huden klarere – en helt ny skønhed retoucheret og flatteret, muligvis også yderligere kronet ved en let sminke.

Hendes dragt, der var fuldendt som altid, blev endnu mere fremhævet ved denne duft af koketteri, der er ejendommelig for den kvinde, som elsker og vil elskes, og af en vis sikker og uafhængig holdning, som madame Ravaut, der i måneder udelukkende selv havde været ansvarlig for sine handlinger, havde fået samtidig med sin ukontrollerede autoritet.

Skilsmissen klæder hende pokkers godt – tænkte Fagan og gik straks meget bestemt løs på sagen: "Hvorfor har man ikke underrettet mig om dette ægteskab; vi var dog blevet enige om det."

Hun anlagde sit smukke snedige smil fra gamle dage og skottede til ham under de sænkede øjenlåg ligesom vindues-

udkigsspejlene i Bern ... Men Gud – der var ingenting bestemt – hun betænkte sig endnu. – Troede han, det var fornuftigt? – "De kender jo mig, min lille Fagan, og De kender jo La Posterolle. – Hvad vil De råde mig til?"

Hun talte i en inderlig venskabelig tone; og som hun gik der ved siden af ham på fortovet, tog hun endog instinktivt hans arm. Men med en næsten lige så ubevidst bevægelse trak Fagan sig bort, og for at undgå disse spørgsmål, som han fandt malplacerede og utidige, mindede han hende om betingelserne for deres skilsmisse: Aldrig at forlade Paris, aldrig at føre børnene bort fra Paris ... Ordene skælvede af vrede i hans rødbrune overskæg.

Hun beroligede ham hurtigt. Hendes døtre forlade Paris – ikke nogensinde med deres moder og slet ikke på grund af dette ægteskab. – – La Posterolle, der var kontorchef i statsrådet og snart ville avancere til statsråd, havde alle sine forretninger i Paris. – Hun selv var alt for meget pariserinde – og dette sidste beroligede Fagan mere end alt andet. Han kunne virkelig ikke tænke sig hende leve i provinsen, udelukket fra premiererne, fra cirkus, fra alle slags udstillinger, hvor man går for at se eller for at ses. Og da hun kom tilbage til sin La Posterolle og fordelene ved det påtænkte ægteskab, hørte han på hende uden ubehag og sagde hende sin mening lige ud.

Men nu begyndte regnen, som havde truet siden morgenstunden – en rigtig efterårsregn, fin og gennemtrængende, store frysende skyer trak op over Luxembourg.

De slog paraplyerne op. Efter et øjebliks forløb, slog hun sin ned igen, da hun var for langt fra ham til at kunne snakke og

gik nu tæt ved siden af, mens hun underholdt ham om deres døtre. Hvis hun bestemte sig til det, ville hendes nye stilling skaffe dem forbindelser i den officielle verden og fordelagtige partier. Den ældste var netop fyldt 16 år. Hvad kunne vel en enlig, fraskilt dame, der havde vanskeligt for at komme ud og modtage folk hjemme, gøre for at få hende gift? Rose og Ninette ville efterhånden komme til at lide under denne udelukkelse.

"Og De selv, Régis – synes De ikke, De er meget ensom?"

Hun sagde disse ting ganske sagte, trykket tæt ind til ham for at beskytte sig mod regnen, der tog voldsomt til. En våd tåge indhyllede gaden, dens falmede træer, og Carpeaux' smukke gruppe med jordkuglen, der løftes i en drejende bevægelse af fire bronzekvinder med slanke, kraftige ben. Af og til rejste et par sig fra en eller anden bænk, jaget op af skylregnen, kom på siden af dem og strøg forbi med et underfundigt og forstående smil; for hvordan skulle nogen kunne ane, hvad de havde gjort der og hvad de var for hinanden.

Og lidt efter lidt gjorde den milde efterårsmorgen og den uventede passiar, som han allerede så småt tænkte på at benytte på scenen, Fagan venligt opmærksom over for denne stemme, hvis snedighed og løgnagtighed han imidlertid godt kendte. Hun havde sagt: "Råd mig, De" – men nu var det hende, som rådede ham. Hun opmuntrede ham klogeligt til at gifte sig igen, han også, og ikke ende sine dage ene og forladt, og hun indrømmede, at han kunne blive en udmærket ægtemand med en anden, der bedre kunne gå med på hans tilbøjeligheder og meninger. Den retning, som samtalen tog, morede ham, han svarede venligt, næsten glad, indtil hun afbrød ham:

"Det er stor skade, at madame Hulin –"

"Madame Hulin?"

"Ja, Deres værtinde –"

Atter dirrede der i de fine mundvige et let strejf af ondskab. Han skælvede:

"Kender De hende da?"

"Å ja, tilstrækkeligt til at vide, at hun netop i alle dele ville passe for Dem –"

"Hvad skal det så sige: det er skade –?"

"Jo – det er stor skade, at madame Hulin ikke er enke."

Og da hun så hans forbavsede udtryk, fortsatte hun:

"De har sagt til børnene, at hun var enke. Men hun er blot separeret fra sin mand."

"Hvor ved De det fra?"

"Fra mit politi!"

Hun lo så ondt, at han trak på skulderen, som om han slængte madame Hulin og hendes enkestand pokker i vold som en værdiløs bagatel. De vedblev at gå, uden at sige et ord; men da regnen stadig tog til og en del studenter larmende fo'r ud fra en fægtesal og pludselig fyldte den øde gade med latter og tummel og derved fuldstændig forstyrrede dette underlige stævnemødes charme, skiltes de ved en holdeplads for drosker tætved.

Hvorfor vendte han hjem fra dette møde med tungt hjerte? Han havde fået vished for at hans døtre ikke skulle bort fra Paris, at dette ægteskab ikke ville forandre noget i hans rolige og lykkelige liv. Var det da minder, en ubestemt anger, som havde grebet hans sind, da han så, hvor forynget denne blondhed var blevet i sin ny sødlige tone, og da han mærkede den fine verbena, som han havde elsket så længe? Nej – tusind

gange nej. Da den første overraskelse var forbi, var det listige smil nok til at minde ham om alle de mange år i sløvhed og lidelse. Men hvad da? Hvad var det for en angst, der knugede ham? Efter tusind udflugter og påskud blev han nødt til at tilstå, at han var bedrøvet, fordi han havde fået at vide, at hans veninde var gift. Og dybt i sin erindring – langt, borte, som yderst i en allé, så han Pauline Hulin for sig med den lidt lave figur, de smukke, kærlige, vidtåbne øjne og dette udtryk af oprigtighed og beroligende godhed, som strømmede ud fra hele hendes væsen – en så fuldstændig modsætning til hende, som han netop havde forladt. – Uden at han selv havde haft nogen anelse om det, var der øjensynlig i de sidste uger opstået ubestemte planer i hans hjerte, som nu var blevet knust ved dette tordenslag:

Madame Hulin er gift! –

Var det nu også først og fremmest sandt? Var det ikke en af de overspændte fruentimmer-sladderhistorier, som madame Ravaut altid fo'r med? Men når han tænkte ret over det, så havde han ofte undret sig over den mærkelige tavshed hans naboerske altid bevarede om sin døde eller levende mand, skønt de i alle andre retninger var helt fortrolige mod hinanden – desuden også enkelte ord, som den lille Maurice var kommet til at sige. Hvad var hensigten med denne usandhed, som berøvede den åbne og hæderlige kvinde en så stor del af hendes charme? Og han, som havde udleveret sig selv så fuldstændigt.

Alle kvinder var altså løgnagtige; man måtte ikke tro nogen af dem, ikke lægge så megen vægt på deres ord en gang, som der lægges på et barns vidnesbyrd for retten!

Han nåede sit hjem i en storm af vrede og modsigende tanker, fast bestemt på straks at fordre forklaring, men man sagde ham, at madame Hulin havde hentet en bekendt kirurg, som netop nu skulle undersøge den lilles knæ, der havde været betændt i nogle dage.

Da Fagan havde spist frokost, gik han ned for at spørge, hvordan det stod til; men han blev ikke modtaget. Kammerpigen Anette, som havde opdraget Maurice, fortalte ham i forbigående med forgrædte øjne, at der var fastsat en meget alvorlig operation til næste dag, at hele huset blev gjort i stand til det, og at madame Hulin ikke ville se nogen. Han spurgte da, om han ikke kunne være til hjælp næste dag med at holde barnet eller våge over det. Fruen lod svare, at hun var herren meget taknemmelig, men hun behøvede ingen.

Hvor hun var fjernt fra ham i dette øjeblik, den prægtige kone. Hvor han betød lidt for moderen, når barnet var i fare.

4

Hvis Régis de Fagan endnu var i tvivl om, at han elskede Pauline Hulin, måtte han være blevet overbevist af den voldsomme uro og feber, han gik i hele den næste dags morgen under den lille Maurices operation.

Barnets følsomme og sygelige ynde, de dejlige ord, som børn bruger, og som får én til at tro, at de kommer fra en fortryllet klode med barnligt sprog, men modne erfaringer – alt det havde ikke været i stand til at ryste den stakkels Régis så dybt, og det ville ikke have bragt hans hjerte til at banke stærkere og stærkere ved tanken på muligheden for en overhængende fare, hvis ikke moderen havde været – og moderens angst, som han hele tiden forestillede sig. Han vidste gennem Anthyme, at det var meget alvorligt – knæskallens brudstykker skulle sys sammen. Da den fastsatte tid kom, løb han forsigtigt omkring i sin lejlighed, fordi det var ham umuligt at arbejde, anstrengte ængstelig sit øre for at opfatte enhver støj fra stueetagen, og lyttede efter jammer og skrig, som om det var en af hans egne døtre, det drejede sig om.

Af og til blev han ængstelig stående ved et vindue og trommede mekanisk på ruderne med utålmodige fingre. Og pludselig, da et voldsomt efterårsvindstød splittede skyerne og bøjede havens gamle elmetræer med bragen og piben som i et skibs takkelage, fik han nede i alléerne øje på en mand på en femogtredive–fyrre år, undersætsig, med et ildrødt ansigt, et busket overskæg og indsnøret i en militær figurfrakke – han

syntes urolig og hvileløs som han selv og vogtede ængsteligt på det høje værelse i stuen, hvor kirurgerne arbejdede.

Var det et af disse blikke, hvis hjerteangst Régis så, eller blot synet af denne trods stormen barhovedede mand, der syntes at være hjemme? – Régis tænkte øjeblikkeligt: – "Det er faderen – det er hendes mand –" og han ophørte at tvivle, da madame Hulin i lang morgenkjole og med løst hår kom springende i ét sæt ned ad de fire trin i trappen og glædesstrålende løb hen til manden. Hun talte meget hurtigt til ham, uden tvivl om operationen, der var endt og var gået godt, og mens hun uafbrudt talte, løftede hun hænderne og holdt om det let krøllede hår, som vinden sled i. Da greb manden med en lidenskabelig bevægelse om hendes fyldige og slanke liv, som frit frembød sig ved denne kvindelige stilling, men hun rev sig løs, sagde to–tre gange vredt "Nej – nej –", mens hun rystede på hovedet og løb sin vej uden at vende sig om.

Ja, det var ganske sikkert hendes mand ... bare den måde, han tog om hende på, fortalte om en mand, der endnu var ungdommelig og lidenskabelig som på bryllupsdagen. Fagan kunne ikke mere lade være at tænke på det. Medens Anthyme opvartede ham, forsøgte han at få nogle oplysninger, men denne var som sædvanlig ikke i stand til at svare. Rødt hår? – busket overskæg? – nej, hun havde ikke hørt et ord om denne mærkelige mand. Til gengæld var Anthyme uudtømmelig i sin beskrivelse af de mindste detaljer ved operationen, antallet af troharter og svampe, at man et øjeblik havde været bange for at få for lidt kloroform, hvordan den koldblodige moder satte mod i alle andre, da de tabte hovedet. – Men hvis herren ønskede det, kunne man jo blot spørge Anette eller kokkepigen.

"Det forbyder jeg dig bestemt, forskrækkelige menneske!" råbte Fagan forfærdet ved tanken på, hvilket bundløst dyb af ulykker, denne idiot kunne styrte ham ind i. Han beholdt sine tanker og sorger for sig selv og gik hen til *Vaudeville*, hvor der blev holdt prøve på hans stykke. Hans glæde var meget stor, da han, mens han tog en droske ved Passy-stationen, så ham, som han allerede kaldte "ægtemanden", med en ung mands livlighed klavre op på taget af sporvognen. Han skulle altså ikke tilbringe eftermiddagen hos madame Hulin. Skuespillerne på *Vaudeville* sagde til hinanden, mens de prøvede: "Vor forfatter er nok i godt humør i dag," og Régis, der morede sig over sine replikker, som om de havde været helt nye for ham, tænkte i sin prosceniumsloge: "Mine skuespillere spiller som rene engle."

Men hvor skuffet blev han ikke, da han kom hjem, og Anthyme, lumskelig og helt stolt over at være så vel underrettet, sagde til ham: "Det er sandt, denne fyr, som herren spurgte efter, som gik og spadserede barhovedet i haven –"

"Ja – hvad han?"

"Det må være en nær slægtning af madame Hulin – han kom skam tilbage og spiste til middag – det skulle ikke forbavse mig, om han blev her i nat, for Anette –"

"Og hvad kommer det mig ved, at denne mand spiser til middag, og at han er her om natten?"

Stakkels Fagan – det kom ham ikke mere ved, end at han ikke kunne røre sin middag, og at han hele aftenen var ude af stand til at arbejde, ja selv til at læse, og kun tænkte på én ting: "Mon manden bliver i nat?"

Og hvis han blev! –

Var det tænkeligt, af denne prægtige kvindes mand – for at han var hendes mand, tvivlede Fagan ikke længere om – kunne våge roligt lige ved siden af hende, og hun på sin side undlade at tilgive faderen alle hans fejl i glæden over at operationen var overstået og barnet reddet?

Han blev bleg af vrede – han, som havde været så rolig ved tanken på sin hustrus giftermål med La Posterolle. Det var, fordi han ikke elskede sin hustru, men han tilbad madame Hulin. Der var ikke tvivl længere.

Hvad skulle han gøre? – Vedblive at bo i huset? Se på deres intime forhold? – Det ville gøre ham alt for ulykkelig; hans heftige hjertebanken beviste ham det. Han havde altså intet andet at gøre end at gå sin vej, forlade det lille hus, som var så roligt og så skikket til arbejde, med de lange aftener og hans stilfærdigt muntre naboskab med moderen og barnet.

Han blev afbrudt i sine tanker ved et usædvanligt postyr nedenunder; hastige skridt, en dump trætte, derpå kimen med en klokke og larm af kamp med væltede stole og en vred mands eder. Fagan, som havde rejst sig, straks han hørte noget, styrtede ud på den mørke trappe. Næsten samtidig blev en dør i etagen nedenunder åbnet, og manden kom ud, aldeles rasende. Anette lyste for ham, og hendes hænder rystede, mens hun holdt lampen. På dørtærsklen vendte han sig om med hænderne knuget sammen i trusler, udstødte en del forfærdelige skældsord, styrtede ud på gaden og smældede døren voldsomt i efter sig, hvorpå kammerpigen låsede og stængte den efter ham med den største omhu.

Fagan blev stående ubevægelig på trappen, i tavshed vidne til scenen, uvis om, hvad han skulle gøre; pludselig sprang han ved

en uimodståelig indskydelse ned ad trinnene og gik lige ind i salonen, hvor madame Hulin var sunket sammen på kanten at en sofa, med opløst hår og fortabt blik, næsten ude af sig selv efter den skrækkelige scene. Salonen blev blot oplyst af et stort, flakkende brændebål.

"Kom ind – kom ind," sagde hun og rakte hænderne frem mod ham. Hænderne var iskolde og skælvende.

Han mumlede: "De råbte – derfor kom jeg –"

Og hun svarede endnu lavere: "Å ja, jeg var så bange."

Han ville ikke plage hende med indiskrete spørgsmål, men nøjedes med at sige: "Hvorledes har Maurice det?"

"Han sover – den kære lille – han sover – heldigvis vågnede han ikke; han har fået så meget kloroform."

"Er altså operationen gået godt?"

"Å ja, meget bedre end vi kunne håbe."

Anette kom ind igen, og det muntre lys fra hendes lampe strømmede ind i stuen:

"Der er ingen fare for, at han skal komme igen; jeg har sat kæden og tværstangen for døren," og da hun så deres nabo, vedblev hun: "Å, der er jo monsieur de Fagan – så kan vi være rolige."

Da hun var gået, trak Pauline Hulin sin stol hen til det lille kaffebord og gav Fagan tegn til at sætte sig lige overfor hende; hun havde nu fattet sig og ordnede med et par strøg med hånden det oprevne hår og de agtbare folder i den uldne morgenkjole, der var besat med fnugagtige kniplinger, og sagde: "De ville aldrig kunne gætte, hvem den mand er, ja – han, som netop gik herfra?"

"Deres mand, antager jeg."

"Vidste De det?"

"Ja, men jeg ville hellere have haft det at vide at Dem."

"Hør nu," sagde hun.

På samme plads, mens de samme gårdhunde gøede langt borte og de samme ringbanetog rystede jorden – i den samme kære, lille salon, hvor Fagan havde fortalt hende sit ulykkelige ægteskab, hørte han nu om hendes nød.

Hun blev gift i Havre for ti år siden med en marinekommissær, men allerede efter flere års forløb måtte hun lade sig separere fra ham; og hvilken tålmodighed havde hun ikke behøvet for at leve de fire år sammen med en sådan mand. Han var aldeles ikke slem, Gud nej – og hverken udsvævende eller spiller som så mange andre rundt omkring ham var det der i søhavnens vilde liv; men han var så jaloux og i den grad brutal og rasende under de anfald, han regelmæssigt hver dag fik, og som ingen kunne dæmpe eller forebygge, ikke en gang den største varsomhed af hende, der virkelig var den forsigtigste og mindst kokette hustru.

Hvis hun dansede på et bal, blev der straks scener på hjemvejen – og hvilke scener! Over hendes dragt, som han imidlertid altid selv havde efterset, inden de rejste hjemme fra; livene gik lige op i hagen, ærmerne lige til albuen – og over hendes holdning, hendes måde at valse og at hilse på. Hvis hun ikke dansede – også scener. Hun morede sig jo formelig med at gøre ham til en Don Bartholo, mens hun anbragte sig selv som offer på bænkene blandt den øvrige "væggepryd".

Gud, med hvilken skræk den ulykkelige kone imødeså de officielle fester, som hendes mand slæbte hende med til. Det var imidlertid ikke blot i selskabslivet om aftnerne, han vogtede på

hende; om dagen måtte hun aflægge regnskab for de visitter, hun havde gjort, og nævne navnene på alle, hun havde truffet, i nøjagtig rækkefølge og med de mindste bagateller. Dette opsyn forfulgte hende lige ind i hendes inderste væsen, det hemmelige tilflugtssted for hendes tanker og følelser: "Hvad tænker du på? Sig det straks!" og endog ind i hendes søvn. Selv de vageste drømme måtte hun fortælle ham, når hun vågnede, skønt hun risikerede at gøre ham rasende, hvis han ikke selv optrådte i dem, og hun havde aldrig kunnet lyve.

Hun kunne ikke huske en eneste nat i de fire år, hun havde levet sammen med sin mand, som var forløbet uden tårer og klager, uden at den ulykkelige mand ved sin vilde lidenskabelighed lod sig rive hen til skældsord og voldshandlinger; siden kastede han sig ned for hendes fødder, hulkede og tiggede om tilgivelse.

"Jeg tilgav i fire år, og måske ville jeg haft tålmodighed endnu, for min værdigheds skyld, af medlidenhed eller af skam og også for barnets skyld, men en aften" – hendes stemme blev her tilsløret og hård, en helt anden kvindes stemme, – "en aften, da han havde et af sine anfald af raseri, og endte med at tvivle på, at vor lille Maurice var hans søn, rev den slyngel barnet ud af mine arme og kastede det i gulvet så voldsomt – å min stakkels lille.

Fra den dag af kunne han græde og tigge, så meget han ville, og true med at dræbe både sig selv og mig, jeg blev aldrig mere hans hustru, jeg forlangte separation, og fik den. Jeg rejste straks fra Havre med mit barn, og kom til Paris for at leve hos min mor, der er enke, og som i nogle år har boet her i huset. Det var for hendes skyld, og på hendes råd, at jeg her i kvarteret, og

blandt de folk, vi kom til at omgås, også lod mig kalde enke. Det gamle parisersamfund nærer stadig fordom og mistillid til den separerede hustru. Så meget mere som ingen uden ved særlige efterforskninger kan erfare, til fordel for hvem separationen er kommet i stand. I min kære, lille mors øjne ville denne forsigtighed særligt komme mig til nytte, når hun ikke var mere, og jeg blev alene. Og jeg må virkelig sige, at i mange tilfælde har min pseudo-enkestand været fortræffelig."

Fagan gjorde en bevægelse med hovedet som for at protestere, og gik øjeblikkelig løs på, hvad der pinte ham:

"De har altså ikke benyttet Dem af de fordele, loven giver Dem, siden Deres mand fremdeles kommer til Dem?"

"Det er i dag første gang, han er kommet her," svarede madame Hulin med klart og roligt blik, "Anette skriver til ham om os hver nytårsdag, men vi har ikke set hinanden igen før nu i morges. Og at jeg tilkaldte ham, var ikke så meget på grund at, at operationen kunne blive farlig, som i anledning af en klausul i vor separation. Statsråd de Malville –"

"Malville? Min kones wagnerist?"

"Netop – han var den gang præsident i domstolen i Havre, og da han var lige så rasende musikbegejstret som min mand, var han med i samme kvartet som han. Skønt han for øvrigt afsagde dommen i min favør – og hvordan skulle han have kunnet dømme anderledes – bestemte han dog, at faderen skulle have ret til at styre barnets opdragelse fra det tiende år til studierne er færdige. Maurice fylder nu snart ti år, og når jeg tænker på, at jeg skal miste ham, og at man skal spærre ham inde i en eller anden skole langt borte fra mig, er mit hjerte ved at briste. Og han, det stakkels lille pus, drømmer om det,

drømmer om det af skræk hver eneste nat. – Jeg havde ladet min mand kalde i håb om, at han skulle have medlidenhed med vor lille martyr, og overlade ham til min pleje en tid længere end fastsat. Først troede jeg, at det skulle lykkes mig, da jeg så, hvor bevæget han var i morges, da han næppe turde kysse barnet, som lå og sov halvdød og aldeles hvid efter kloroformen. Om aftenen kom han igen og ville tilbringe natten i salonen for at våge over Maurice, som han sagde, hvis jeg blev for træt. Han talte så ømt, og svor, at jeg skulle få beholde min søn så længe jeg ville – det var kun faderen der talte – man gjorde en seng i stand til ham herinde, som De ser; jeg sad inde hos min lille dreng, og døren stod på klem. Så var det, at den slyngel pludselig ville – og at han, hvis jeg ikke havde vægret mig og gjort vanvittig modstand –"

"Den kæltring!" skreg Fagan med blege læber. Men hendes vrede beroligede ham.

"Å, jeg følte hele mit had vågne i mig, og jeg ved ikke, hvad der gav mig kraft til at støde ham tilbage og jage ham bort; jeg truede med at kalde hele huset til hjælp. Den mand skal aldrig nærme sig mig eller mit barn oftere, det sværger jeg!"

En lang og bevæget tavshed fulgte på hendes hentydning til en mulig flugt og adskillelse, som begges tanker allerede med angst så for sig.

Pludselig udbrød Fagan, som om han tænkte højt:

"Men hvorfor lader De Dem ikke ordentlig skille? Når den første dom var i Deres favør, vil intet være lettere for Dem –"

"Hvilken fordel skulle jeg have af det?"

Han blev meget bleg.

"Den fordel, at De kunne gifte Dem igen og finde en naturlig forsvarer for Maurice og Dem selv i den mand, som kom til at elske Dem."

"Gifte mig igen, jeg! – Å jeg synes nok, at jeg har fået nok af ægteskabet – og desuden har jeg en stor familie, som er ivrige katolikker – min kære mor anser skilsmisse for en helligbrøde, og jeg selv, som jo er opdraget i de samme anskuelser –" Hun afbrød hurtigt sig selv: "Det er sandt – Deres frue, har De truffet hende? Jeg glemte rent at spørge Dem om det."

"Ja jeg har truffet hende."

"Uden at det rørte Dem?"

"Ikke spor. Det var som tilfældigvis at træffe sin gamle elskerinde på et gadehjørne."

"Det er det altså, skilsmisseloven har gjort ægteskabet til," mumlede Pauline Hulin, som var blevet ganske rød ved at høre, at Régis havde set sin kone igen uden nogen følelse af glæde. "Men hun da? – Er De sikker på, at De ikke gjorde indtryk på hende? Holder hun fremdeles fast på nye planer?"

"Mere end nogensinde. Og nu da jeg kan være tryg for, at mine døtre ikke skal bort fra Paris, er jeg aldeles begejstret for dette giftermål, som jo fjerner hende endnu mere fra mig og umuliggør enhver tilnærmelse. – Og se nu blot, hvor langt bedre jeg er stillet end De. Sæt at De var skilt, så kunne Hulin gifte sig igen, få nyt hjem og ny familie og lod jer så sandsynligvis i fred begge to."

"Ja – vist har De ret," sagde hun stille og drømmende. "De har aldeles ret – men jeg bliver aldrig skilt – det kan ikke lade sig gøre – ikke på nogen måde."

5

Vaudeville havde allerede i flere dage annonceret, at Fagans stykke ville blive opført i den nærmeste fremtid. Man talte om det alle vegne, i teatrene, i klubberne, på damernes modtagelsesaftener, i regeringskontorerne, i boulevardcaféerne – og det regnede allerede med breve over den yndede forfatter, med anmodninger om billetter til førsteforestillingen i sådanne masser, at man kunne fylde teatret mange gange.

En søndag, da hans døtre netop var kommet og han leende viste dem sin korrespondance, den fabelagtige dynge med ansøgninger, sagde Nina rask:

"Du ved jo, far, at mama gerne vil have en loge til generalprøven."

"Med fornøjelse," svarede Fagan, der fik et lidt mørkt udtryk, som hver gang, de nævnte deres moder, "men på én betingelse, nemlig at I skal gå sammen med mig den aften – og ikke med hende."

Rose, som altid var en god pige, ville svare: "Det er den letteste sag af verden –" men hun standsede ved et øjekast fra søsteren. Samtidig stak Ninette næsen i vejret og sagde:

"Men kære far, du tænker ikke på, at du på generalprøven hvert øjeblik vil blive kaldt op på scenen, bag kulisserne, og så sidder vi der aldeles alene."

"Jeg har nok tænkt på det," svarede Fagan. "Vi kan tage madame Hulin med."

"Madame Hulin? – aldrig i livet!"

Rose, den fromme, smukke Rose, stod ret op, mens hun sagde dette, med oprørt ansigt og halvkvalt stemme. Nej, det ville hun ikke – ikke på nogen måde. – Det måtte man opgive. Ikke for nogen pris i verden ville hun vise sig offentligt sammen med den person.

Faderen blev ikke vred, han havde snarere lyst til at le, for han kendte sit eget blod, sin egen type og hele sin fødeø igen i dette sydlandske raseri.

"Den 'person', som du udtrykker dig, mit søde barn, er en dame, som fortjener den største respekt, og jeg forstår ikke, hvem der har sat dig sådan op imod hende eller hvorfor? Og hvordan kan dog du, min egen, lange, søde Rose, tro, at jeres fader offentligt eller privat vil føre jer sammen med en dame, som ikke var hæderligheden selv?"

Rose gav ikke efter:

"Lad hende være alt, hvad du vil, men jeg ville meget hellere, og det vil min søster også, opgive generalprøven, end overvære den sammen med –"

Han lod hende ikke tale ud:

"Hør nu, børn, generalprøven får undvære jer. Men da jeg ikke har nogen grund til at indbyde den vordende madame la Posterolle, må I være så venlige at underrette hende om, at hun ikke kan gøre regning på sin loge."

Det var især moderen, han var vred på, for han tænkte sig nok, at Roses skinsyge fik stadig næring hos hende.

Og det forholdt sig virkelig også således, at madame Ravaut blev holdt à jour med alt af Nina, hvis snushaneøjne altid var på spil, for omhyggeligt at notere sig, hvilke fremskridt

fortroligheden mellem Fagan og hans naboerske gjorde, og at hun drog sig de mindste ting til nytte.

Den lille Maurice måtte endnu absolut ikke røre sig, han måtte køres liggende i en vogn, og Fagan trillede ofte vognen frem og tilbage mellem den sandede plads foran huset og den skyggefulde korsvej under de store træer – eller han måtte bæres på armen, og Fagan var den eneste, som kunne gøre det rigtigt, som forsigtigt kunne bære den stakkels lille, som under sin sygdom var vokset og nu klædt i jerseydragt med hvid krave lænede sit helt blonde og blege hoved til sin store vens skulder. Da Ninette beskrev disse ømme scener, vendte moderen, der vel kendte sine to døtres svaghed, sig om til sin evige fortrolige, frøkenen, og sagde, tilstrækkelig højt til at blive hørt: "De skal se, han adopterer det barn og ikke efterlader mine stakkels små andet, end hvad han er absolut nødt til." –

Fra det øjeblik af begyndte Ninette, der allerede var en meget egennyttig lille en, at afsky den lille Maurice, og hun lagde det så tydeligt for dagen, at barnet ikke mere vovede at bede hende om at lege med sig, og ikke en gang turde se op til vinduet, hvor han før passede hende op. Med Rose måtte man gå anderledes frem, da forretningsspørgsmål ikke rørte hende synderligt. Men hun var lidenskabelig og specielt meget jaloux, til trods for, at hun var så blød, og hun blev rasende ved tanken om, at en fremmed skulle have en lige så stor plads i hendes faders hjerte som hun selv. En ting behagede hende imidlertid meget hos madame Hulin, nemlig hendes religiøsitet, som forhindrede hende fra at lade sig skille, skønt hun var så ulykkelig i sit ægteskab. Den unge pige, som endnu var meget

religiøs efter sit ophold i Assomption, talte om det til sin moder.

"Jo pyt –" lo madame Ravaut hånligt, og frøkenen, en protestantisk englænderinde, lo med – "vi kender nok til disse hyklere – deres religion afholder dem nok fra at lade sig skille, men det er også det eneste, den afholder dem fra."

Og mademoiselle Rose, nutidspariserinde med den bekendte uskyldighed, forstod godt, hvad moderens ord ville sige, og følte sig overbevist, om, at Pauline Hulin var faderens elskerinde – deraf kom det, at hun blev så forarget over at skulle sidde i samme loge som hun.

Det var atter en ødelagt søndag, en af de kære søndage, hvor faderen altid bragte de lækreste sager hjem med sig fra alle kanter af Paris, studerede spisesedlerne fra de fine souperer for at gøre stads af sine døtre, smykkede bordet med sjældne blomsterbuketter og måltidet med en leg med vittigheder og ord, henvendt til de kære små, som han kun fik så ringe anledning til at lære at kende.

Denne gang var han vred på dem, og hans usædvanlige bitterhed syntes at bekræfte madame Ravauts bagvaskelser.

Madame Hulin måtte have fået magt over faderen, han, som altid var så let at bøje og så let at erobre.

Han så på de henrivende toiletter, de to små vrede og mugne piger bar, og han tænkte på alle de ofre, han havde bragt, især det sidste, forhøjelsen af afgiften, som han straks var gået ind på. Og samtidig hørte han nede fra haven den lille vogn knirke hen over gruset og den blide og prægtige Pauline Hulins stemme, hun, hvis ængstelser og sorger han kendte, og som hans døtre var så, hårde imod. –

For første gang siden det var blevet ordnet, dette med søndagene hver fjortende dag, vidste Régis og hans børn ikke, hvorledes de skulle få has på dagen, og Anthyme kørte Rose og Ninette hjem tidligere, end det var bestemt.

"Vil De ikke have mig til middag?" spurgte den stakkels fader madame Hulin. Da han fortalte hende grunden til, at han var blevet uenig med sine døtre, skændte hun kun på ham i stedet for at takke ham.

"Hvordan kan De dog blive vred på dem, fordi de er skinsyge over Deres venskab for Maurice og mig? Der er jo ingen ting, som er naturligere, kære ven. – Jeg vil desuden aldeles ikke gå på generalprøven. Kan jeg måske gå fra min lille syge dreng? Tror De, jeg ville betro ham til Anette en hel aften, hvor skikkelig hun så er? Desuden er jeg så ilde oplagt, jeg har så mange bekymringer i udsigt! Tænk Dem, jeg er lige ved at ønske, at mit barn skulle vedblive at være svagt. – Det er forskrækkeligt! – men hvis han bliver rask, kommer jo hans fader og tager ham fra mig. – Og De vil have, at jeg skal gå i teatret og prøve at adsprede mig? Å nej, behold De Deres døtre hos Dem i logen, og når De kommer hjem, så kom og fortæl mig, om De er tilfreds, om Deres stykke har gjort lykke. Jeg skal vente på Dem, det lover jeg."

Hvor alt, hvad hun sagde, var oprigtigt, det kom fra hendes inderste sjæl, med en rolig og uimodståelig voldsomhed, som en bølge, der stiger op fra dybet. Hendes ven troede på hende og adlød hende i alt. –

Om aftenen på generalprøven kom madame Ravaut, ledsaget af sin forlovede La Posterolle og en ven, og lod, som en dame, der er vant til den slags festligheder, en af de forreste

prosceniumsloger åbne for sig, mens stykkets forfatter satte sig i en parterreloge sammen med sine to døtre, der som anstandsdame medførte englænderinden, den malede træfigur.

Teatret havde et fantastisk udseende i det dunkle halvlys, som hist og her i de forskellige etager lod én skimte mørke, hviskende grupper af kritikere, bekendte af forfatteren og af teatret, modehandlerinder, syersker og pyntekoner. Fra tid til anden, når en dør blev åbnet på klem, viftede logeåbnerskernes røde bånd udenfor i de strålende korridorer.

"Gudskelov – jeg tror, det går godt –" mumlede Fagan og stak hovedet frem mellem sine to strålende døtre, han så ud som en dødsdømt, med øjne uden blik og farveløse læber, som om det var hans første stykke.

"Om det går godt – men hør dog," svarede Ninette, uden at høre op med at klappe af anden akt, og da den var endt, forenede alle de spredte grupper i teatret sig til en ordentlig ovation. Rose havde tårer i sine klare øjne, og oppe i logen hang madame Ravaut langt ud over balustraden, stærkt belyst fra lamperækken, og uden at føle sig det mindste genert ved den underlige situation; hun var overstadig henrykt, udstødte små kenderudråb og klappede med viften: "Det er meget godt – dette er nydeligt" – hun smilede forstående og bifaldende til skuespillerne på scenen, så man skulle tro, hun fremdeles var forfatterens hustru.

At være forfatterens hustru en succesaften, det er noget for den kvindelige forfængelighed! Hendes La Posterolle kunne rigtignok heller ikke nogensinde forskaffe hende en sådan tilfredsstillelse, og endnu mindre kunne han skaffe døtrene det. – Régis de Fagan tænkte på alt dette, og hans triumf ville være

fuldkommen, hvis han blot havde følt Pauline Hulins rolige ynde og velgørende smil fra baggrunden af sin loge.

Stykket havde fire akter, og fra tredje akt steg dets virkning mere og mere. Fagan blev aldeles beruset af denne hyldest, som mænd aldrig bliver kede af, og han ville lade sine døtre få del i den, for at det skulle blive en uforglemmelig nydelse for de forfængelige små. Med døren til logen åben modtog han i sine døtres nærværelse venner og ansøgere, teaterdirektører fra provinserne eller de omrejsende selskaber, og udenlandske korrespondenter, som skyndte sig at anmode om tilladelse til at oversætte og overføre den feterede forfatters nye arbejde til de fjerne scener. Af og til kom der bonbonæsker og blomster til hans unge damer, hænder raktes frem, og lykønskninger blev råbt til ham fra gangen uden for logen, mens Rose og Ninette, der var aldeles bedøvede af den lykke, deres fader gjorde, også fik deres del af hyldesten; de var så nydelige begge to og med en aldeles forskellig ynde – den lille med lattermilde, fiffige øjne og med en teint som vilde roser – den store, lad og foroverbøjet, med en mat kreolteint under lampelyset.

"Mine døtre!" præsenterede Régis stolt.

Og da alle disse boulevardiers, journalister og pengemænd, spillere tilhobe, stod over for de to små pariserinder, som var iført aldeles vidunderlige toiletter og hatte, sagde de misundelige til hinanden: "Hvilke søde små engle, – det ville ikke være underligt, om han var indbildsk." –

Pludselig skilte den begejstrede gruppe, der omgav den sejrsglade forfatter, sig ad for en dame i et yderst effektfuldt toilette. Det var madame Ravaut, som kom ilende med fremstrakte hænder og rystede Régis' kammeratligt og

mandhaftigt: "Det er godt, min lille Fagan, det er meget godt." Så sendte hun sine døtre et strålende smil og gik videre. Tilbage blev en dyb forbavselse over hendes ligefremme og aldeles uventede optræden, og den blev også meget forskelligt bedømt omkring i gangene. Enkelte mente, at hun gjorde det af ubetænksomhed, uoverlagt begejstring og af en kærlighed til kunsten, som var hævet over dumme hensyn til det passende. Andre, og blandt dem var Régis, kendte godt denne slags verdensdamer, som ville tiltrække sig opmærksomhed, for enhver pris være "med" og komme til at spille en rolle i hvilketsomhelst stykke, hvor de ikke optræder. –

"Det er meget godt, min lille Fagan!" – Han lo for sig selv, da han havde fulgt sine døtre og guvernanten til vognen og gik hjemover. Han boede langt derfra, men spadserede alligevel for at afkøle sin ophidselse og berolige sine nerver i den smukke, klare og kolde vinternat.

Han huskede et par aftener, han var kommet hjem med sin kone, når hans stykke ikke havde gjort lykke – det var noget andet!

Hvor vred hun da var på ham, og med hvilket ondt smil hun hånede forfatteren og hans værk. Og de foragtelige skuldertrækninger, kun havde for den smule håb, han endnu havde. Og så om morgenen, når aviserne kom, udsøgte hun det allerværste af hele dyngen af dårlige, hadske og sjofle blade og gjorde ham opmærksom på den mest bidende linje, den mest sårende passus. Gud, for en elendig livsledsager. Hun kunne gerne lade sig rive med i dag og applaudere sin lille Fagan. Hendes Fagan var himmelglad over at gå alene hjem fri og frank under stjernehimlen og tænke på, at hun ganske sikkert var

rasende over den succes, han ville få, større og mere afgjort, end han nogensinde havde haft i hendes tid.

Nogle uger efter opførelsen af Fagans skuespil på *Vaudeville*, og mens forfatterens navn endnu prangede på alle reklametavler og hans billede i vinduerne, meddelte bladene, at kontorchef i statsrådet, monsieur La Posterolles bryllup med madame Ravaut havde fundet sted med stor pomp på rådhuset i Rue Drouot. To ministre var brudgommens forlovere, fruen havde to akademikere, som allerede en gang havde været vidner for hende ved hendes første bryllup, omtrent atten år før. Der var fuldt op af elegante toiletter og smukke damer. Efter ceremonien tog brudeparret imod i deres bolig i Rue de Laffitte.

"Sig mig nu oprigtigt," sagde madame Hulin til sin lejer, da han samme aften besøgte hende, "har det, som har gået for sig i dag, ikke gjort Dem lidt beklemt om hjertet?" –

Han påstod bestemt, at det havde det ikke og sagde så med et meget ømt blik:

"Å, hvor jeg ville ønske, at De også var fri. – Jeg ved jo nok, at jeg fremdeles må undvære mine pigebørn, men De skal, se madame La Posterolle bliver nok betydelig mindre nøjeregnende med dommen end madame Ravaut, og så vil nok mine børn komme meget oftere til mig. – Skilsmisse, ser De – skilsmisse er den eneste løsning."

Hun rystede blot på hovedet med det sørgmodige smil, man har over for det uopnåelige.

Imidlertid så det ud til, at Régis skulle få ret. Rose og Ninette kom ofte farende til Boulevard Beauséjour og holdt sig ikke længere blot til søndagene hver fjortende dag. Snart var det den store søster, snart den yngste, der var ude med frøkenen, som

pludselig dalede ned hos ham og slog sig til ro en time eller to. Skønt Rose rigtignok stadig så surt til naboerne, var Ninette nu den første til at ville ned i haven og løbe omkring med lille Maurice, der begyndte at kunne undvære sine krykker.

"Det er grinagtigt," sagde det fæhoved Anthyme til den gamle tjenestepige nedenunder; "men ingen skal få mig fra at tro, at herrens forrige frue lader døtrene udspejde deres faders forhold til fruen her."

Der skulle ellers ikke synderlig skarpsindighed til at lægge mærke til det. Men Régis de Fagan, som var den fineste iagttager og gengiver af den menneskelige natur, brugte, som så mange af hans kolleger, alt, han ejede af iagttagelsesevne og skarpsindighed i sin kunsts tjeneste og beholdt blot det højst nødvendige til livets daglige anliggender. Derfor lagde han heller ikke mærke til, hvorledes der stadig blev holdt skarpt opsyn med ham og Pauline Hulin, med hvorledes og hvor meget de omgikkes – og alt dette skete i en hensigt, som snart skulle blive åbenbaret for ham.

En morgen, han tidligt havde sat sig til at arbejde, trådte Ninette pludselig ind. Hun havde et slør trukket vel ned over sine små, snedige øjne og var rød på sin lille næse af den friske luft, den ene hånd var stukket ned i lommen på spadserefrakken, i den anden svingede hun en parasol; over hele hendes lille person var der noget determineret og fiffigt, som gjorde, at hun så ældre ud og gjorde hendes lighed med moderen endnu mere påfaldende. Hun kastede et rask blik omkring i stuen, og da hun havde forvisset sig om, at de var alene, begyndte hun:

"Der er hændt os noget forfærdeligt kedeligt, kære fa'r. Tænk dig, onkel – de kaldte fremdeles La Posterolle således – er blevet udnævnt til præfekt på Korsika."

"Og han tager imod det," skreg Fagan og puffede med et vældigt stød med sine lange ben sin stol et par meter tilbage fra bordet.

Den lille hat med fjerene nikkede:

"Jo, onkel tog imod det."

"Men går da jeres moder ind på det? Har hun glemt vor aftale?"

Ninettes ophøjede værdighed og alvor var ubeskrivelig, da hun svarede:

"Vor moder måtte ofre sig for sin mands fremtid – Ajaccio er ikke mere end et andenrangs præfektur, men for onkel er det udmærket. Det er en storartet stilling for en mand i hans alder."

Hun så utrolig komisk ud, som hun sad på kanten at en lav stol og fulgte mønstrene i tæppet med parasolspidsen, hun løftede af og til sine snedige øjenlåg, for at se, hvilken virkning hendes ord gjorde. Han forstod, at man havde sendt hende hen til ham i stedet for den ældste søster, som var alt for ligefrem og naturlig, fordi man ville opnå en eller anden meget vigtig ting hos ham.

Og da han så dette lille udspekulerede og forslagne kvindemenneske, steg vreden ham pludselig til hovedet, som om det var hans fordums kone, han havde for sig.

"Lad madame La Posterolle følge sin mand til verdens ende, det er mig ét fedt! – Men man har lovet mig og svoret på, at mine døtre aldrig skulle forlade Paris, og det går jeg heller aldrig ind på. Aldrig!"

Han understregede sin bestemte vilje med et forfærdelig næveslag i skrivebordet – en af den slags demonstrationer, der som oftest blot tyder på svaghed hos en mand og udygtighed til at stå imod. Mademoiselle Ninette gjorde ham meget roligt opmærksom på, at hendes moder langt fra tænkte på at tage dem med sig, hun havde tværtimod underrettet dem om, at hun og hendes søster skulle blive tilbage hos Assomptions damer og have to søndage om måneden at gå ud i.

"Men det er blot det, ser du, min egen søde, lille fa'r" – hun blinkede med øjnene og så på ham nedenfra – "når vi tænker på, at vi begge to skal bort fra mama, gør det os så forfærdelig ondt; derfor ville vi bede dig om, at overlade en af os til hende, Rose eller mig, som du vil; især da onkels ophold i Ajaccio blot er foreløbigt og han har fået løfte af ministeren –"

Den lille stemme snakkede og snakkede, steg stadig højere og højere og hurtigere og hurtigere som lærkesang, og hvis Régis havde lukket øjnene, kunne han godt indbilde sig, at det var ti år tilbage i tiden, og at han diskuterede med madame de Fagan, allerede på forhånd overvundet af sin kones smidighed og utrættelige stivsindethed.

"Jeg skal se – jeg skal tænke på det," sagde han og rejste sig.

Ja, men det hastede, onklens udnævnelse ville komme i *l'Officiel* om tre dage.

"Ja, ja, barn, i morgen tidlig skal du og din søster få svar fra mig."

6

La Posterolle havde været på Korsika i tre måneder. Han gik for at være en af de fortræffeligste præfekter, republikken nogensinde havde sendt til Ajaccio; men dette hans udmærkede ry skyldtes ikke så meget hans administrative egenskaber som den henrivende trio af pariserinder, hans frue og to steddøtre, der var kommet til Ajaccio sammen med ham.

Man mødte altid damerne sammen, og deres nydelige smil, deres smagfulde toiletter, når de spadserede, red eller kørte, havde fortryllet hele byen. Når de kom forbi, løb cigarrullerskerne i "Grands Rue" til dørene for at se på dem og råbte henrykte op, mens deres brune øjne strålede under de klare tørklæder. Folkeslagene ved Middelhavet har en levende sans for skønhed og ynde. Desuden førte præfekten et selskabeligt hus. Og modtagelsesaftenerne om lørdagen hos ham, som fik end mere glans, mens eskadren lå på rheden, disse stadige fester oplivede ikke alene Ajaccios temmelig indestængte selskabsverden, men samlede også gæster fra nabobyerne Bonifacio, Porto-Vecchio og Sartene, satte liv i hotellerne, skaffede syerskerne og blomsterpigerne arbejde og gjorde La Posterolles franske, hidtil ukendte navn kendt og elsket over hele øen.

En dejlig lørdagaften, en korsikansk vinteraften, lige så mild og varm som majaftenerne i Frankrig, mens de kulørte lygter i præfektens have blev tændt, og musikken fra admiralskibet ordnede sig til at spille op til den sædvanlige dans i de sandede gange, mens oranger og magnoliaer duftede, løb frøken Rose

omkring, høj og meget bleg i den hvide balkjole, og ledte efter sin moder. Endelig fandt hun hende i den lille salon sammen med middagsgæsterne, der netop var færdige med at drikke kaffe. Hun ventede ængstelig på hende. "Læs det," sagde hun og rakte hende hastigt et åbent brev, hvis håndskrift alene fik det til at løbe koldt ned ad fru præfektindens nedringede silkebløde ryg.

Mens hun læste, spurgte hun ganske sagte: "Hvornår kom det?"

"I dette øjeblik – et bud fra hotellet kom med det. Han står herude og venter på svar." Mens fruen viftede sig, vedblev hun med tiltvungen ro at læse og læse, skønt brevet ikke var videre langt:

> "Jeg venter i Hotel de France, Place du Diamant, på, at mine døtre skal komme og hilse på deres fader. Hvis de ikke er kommet inden en halv time, kommer jeg selv og opsøger dem i præfekturet.
>
> *Régis de Fagan."*

"Hvad skal vi dog gøre?" kom det aldeles tilintetgjort over præfektindens karminrøde læber. Samtidig mumlede Rose: "Stakkels papa."

"Lad være med at beklage ham," sagde moderen med en så skærende hadefuld stemme, at La Posterolle, som netop skulle ud for at tage imod admiralen, brat blev stående. Han læste brevet over skulderen på sin kone, men bevarede sin fortrinlige administratorkoldblodighed, det var knapt nok, hans lange blege fingre skælvede let, mens han strøg og glattede sit kindskæg. Han sagde halvhøjt: "Lad øjeblikkelig frøkenen følge

dem hen til ham, så ubemærket som muligt. Hvad de bør sige til ham, ved vist De lige så godt som jeg. Så længe monsieur Régis de Fagan er i Ajaccio, bliver stillingen utålelig for os."

Ikke før havde han talt ud, før guldbroderede hatte og glimrende guldtresser viste sig ude på havetrappen. La Posterolle sprang til: "Hr. admiral –". Hans hovmodige verdensmandsstemme tabte sig i den sønderrivende larm fra alle blæseinstrumenterne i *Redoutable*s militærorkester, som satte i med Marseillaisen.

Straks begyndte dansen; mens salonerne strålede i lys, og de dansende tabte sig i havens duftende halvmørke, sneg frøknerne de Fagan sig i al stilhed bort, med mørke pelskåber kastet over deres lette balkjoler og ledsaget af englænderinden. De gik langs med de høje mørke huse og nåede Place du Diamant, der vel fortjente sit navn den aften, som den lå i blændende klart fuldmåneskin og med metalklart og vekslende reflekslys fra havet, som strakte sig langt udover.

I denne feagtige belysning gik en sort silhuetagtig skikkelse rasende op og ned ad asfalten på det øde torv.

Hvorledes var det gået til, at Régis de Fagan havde fundet sig i, at døtrene rejste bort? – Og hvorfor tilmed begge to, når man blot forlangte en af dem?

Da Ninette havde aflagt sit besøg, havde han rådført sig med madame Hulin, og det var sket efter hendes råd. "Sæt nu," sagde hun til ham, "at De, som man foreslår Dem, beholder en af Deres døtre; hun skal være i Assomption langt fra sin moder og søster og ikke have anden adspredelse, end de to søndage, hun skal tilbringe hos Dem. Barnet vil føle sig som en martyr, og De bliver bøddelen. Nej – når nu dette kvindemenneske

ingen hensyn tager til alle sine løfter, men rejser bort fra Paris og enten vil tage Rose eller Ninette fra Dem, så lad hende få dem begge. Bliv hellere De i børnenes øjne den, der lider og har det ondt, og behold de fortrin, skilsmissen giver Dem, det fatamorganalys, De kommer til at stå i ved at være så langt borte. Børnene vil komme til at holde mere at Dem. Og madame La Posterolle, som jo stadig er ung og smuk, og nu har fået et nyt hjem og en mand, som er yngre end hende, hun vil måske være den første til at foreslå Dem: 'Skaf mig dem fra halsen', og børnene vil så straks sige: 'Skynd dig at tage os hjem til dig igen'."

Derfor havde børnene fået lov til at rejse, efter at have lovet at skrive hver en gang om ugen. I begyndelsen kom også brevene meget regelmæssigt; de var kærlige og fulde af den slags hjertelige udgydelser, som koster så lidt, når man er borte, og bragte desuden detaljerede beskrivelser af de festligheder, Rose og Ninette tog del i, eskadrens ankomst og besøget om bord i *Redoutable*. Det var små mesterværker af stil, som den lykkelige fader travede rundt i Paris med og viste frem i klubben og i teaterfoyererne. Så skrev Ninette alene, for Rose var med stedfaderen på en revisionsrejse. Næste uge kom slet intet brev, blot et telegram, som meddelte, at Ninette havde forstuvet sin fod ved et besøg om bord på et af panserskibene. Næste måned hverken brev eller telegram, blot en lille kort billet fra frøkenen underrettede ham om, at Ninette var på en lille tur til Sardinien, og at Rose havde feber. Til sidst blev faderen vred og truede med at tage derned, hvis han ingen breve fik, og da han ikke fik noget svar, var han nu kommet; han rystede af raseri, knyttede og knugede hænderne og tumlede med vanvittige

planer om blodhævn, hvis hans døtre endnu ikke var kommet præcis kl. 10.

"Godaften, kære lille far!" –

"Å! mine søde små, hvor jeg er glad."

Den stakkels mand modtog sine børn med åbne arme og hænder og trykkede dem til sit bryst og sine kinder, der var våde af tårer – hans egen Ninette, hans egen Rose! Han havde dem jo igen hos sig, holdt dem i sine arme. Hvorfor skulle han så beklage sig og gøre dem bebrejdelser? De har jo så meget at undskylde sig med. "Hvis du vidste ... – du kan ikke tænke dig ... – spørg blot Rose ... – Ninette kan nok fortælle dig –". De tager ham én under hver arm og trykker sig begge tæt ind til ham, og således lader han sig føre med af dem ud af byen til en bred og øde terrasse. Nedenfor dem ligger havet i blændende glans, til den anden side er der haver, villaer og familiegravsteder med hvide mure, som ligger spredt her og der over bakkernes dunkle skråning. Bagefter dem klinger stadig frøkenens mandhaftige skridt. Hun holder sig i en passende afstand, for ikke at gå tabt af noget af, hvad Fagan og børnene taler om.

For øjeblikket er det Ninette, som fører ordet. Hun skænder blidt på ham, for den uforsigtighed, han har begået ved sådan at komme dumpende aldeles pludselig. "Tænk hvilken skandale det dog vil blive, når det bliver bekendt, at fru præfektindens forrige mand er i byen. Tænk blot på det, lille far – forestil dig, hvilken pinlig situation, mama kommer i for din skyld." Ninette er endnu ikke fyldt femten år, men hun taler med sådan vægt, og hendes arm trykker den lille fars arm så indtrængende, at han begynder at føle sig meget skyldbetynget. "Og hvor vanskelig bliver ikke stillingen for min søster og mig?" fortsatte

den listige lille dame, som blev dristigere, jo mere usikker faderen blev. "Ingen her, eller i alt fald næsten ingen ved, hvordan sagerne virkelig forholder sig. De tror alle sammen, at mama er enke, og at vor fader er død."

Fagan vil protestere; udsigten til at blive fuldstændig udslettet af de levendes tal krænker ham og gør ham ondt. Men Ninette ved altid at svare:

"Ja, du forstår jo nok, her til lands har de ikke nogen rede på vore dramatiske berømtheder – de er så langt tilbage i al ting. – Du kan ikke tænke dig, hvorledes de ugleser skilsmissen! – Det er nok til at få Roses giftermål til at gå overstyr."

Nu farer faderen op. Hvad behager? Rose skal gifte sig, og det ved han ikke noget om?

Men hans store datter beroliger ham straks igen ved at trykke sig ømt ind til hans arm. Hun er jo ikke gift endnu. Der er en monsieur Rémory, som gør kur til hende. Han er substitut i Bastia, søn af en af præsidenterne i Deputeretkammeret i Paris, man kan altså ikke ønske sig en bedre familie.

Dette giftermål er meget ønskværdigt for La Posterolle, da det måske kan gøre en ende på den fjendtlige stemning, som nu skiller Bastia og Ajaccio, magistraten og administrationen fra hinanden. For resten er aldeles ingen ting afgjort endnu, og monsieur Rémorys fader, som bor i Paris, vil vist snart gøre det officielle indledende skridt hos Fagan, hvis da ikke den skandale, at han er på Korsika, vil medføre et eklatant brud.

"Det skal slet ingen skandale blive," sagde faderen, som blev meget rørt ved at føle, hvorledes hans store, lange Rose rystede. "Hr. substitutten har nok allerede røvet dit lille hjerte – hvad?"

Men da Rose i stedet for at svare er lige ved at græde, beroliger han hende kærligt, får hende til at sætte sig på en stendynge ved vejkanten, og sætter sig selv tæt ind til hende med Nina ved den anden side.

Frøkenen står på post et par skridt længere borte, stiv og strunk i måneskinnet som en posekigger.

"Hør nu, mine egne små tøse," begynder han, mens han klapper døtrenes hænder kærligt mellem begge sine. "Jeg indrømmer, at det var meget uforsigtigt af mig. Men det kan nok gøres godt igen. På Hotel de France ved endnu slet ingen, hvem jeg er, de kender ikke mit navn en gang, jeg kan altså opgive et falsk navn, blive der i en fem-seks dage uden at se et menneske, men på den betingelse, at jeg hver aften må gå en lille tur, lige så hemmelighedsfuld som denne i aften, sammen med jer begge to, naturligvis under opsyn af frøkenen."

"Men hvad vil du dog gøre af dig hele dagen?" siger Rose, rørt over denne inderlige kærlighed, hvori der ikke var stænk af egoisme. "Hvis jeg blot kunne komme og stænge mig inde hos dig."

Ninette råber forfærdet:

"Kære, det vil du da ikke gøre? Tænk, om nogen ser os gå ind i hotellet, så godt som alle kender os!"

"Nej, nej, børn, bryd jer ikke om, hvordan mine dage skal gå. Jeg skal se at finde en slutning, som jeg mangler til et af mine skuespil, eller jeg kan rejse ud med sardinfiskerbådene og fiske på søen. Jeg vil være glad bestandig, når jeg blot ved, at jeg skal se mine små piger igen om aftenen, og at vi skal snakke sammen i dette magiske skær. Det er så dejligt – man har det så godt. Mine søde, små børn –"

En sådan aften belønnede ham også rigeligt for måneder i sorg og ensomhed. Han havde Ninette på skødet, Rose lænede sig til hans skulder og foran dem lå det sølvhvide hav, det uendelige hav, der skvulpede langs bredden med tunge, urolige og skummende bølger. Til højre, langt ude blinkede Sanguinaires' fyr, dets øje var snart grønt, snart rødt.

Skyggen af lette, skælvende grene duften af oranger og citroner fra Barbicaglias haver, hvor moden frugt faldt til jorden med små dumpe stød, hele nattens milde ånde gennemsitrede Fagan og børnene og fik dem til at bæve, mens de snakkede sammen. "Hør – man skulle sandelig tro, det var nogen der gik – derhenne, nej, dér – " og alle tre brast i latter og trykkede sig tættere op til hinanden.

Faderen havde opgivet et falsk navn i hotellet og tilbragte hele næste dag på sit værelse; han gik blot ned for at bade. Ved indgangen til badeetablissementet, der var meget stærkt besøgt i Ajaccio som i de fleste af Middelhavets byer, stødte han på en ung laps, han var bevæbnet med en parasol af mat, lys silke og havde en engelsk hund med rottefacon efter sig i en kæde.

"Men fanden gale mig, er det ikke de Fagan? – Se, se! hvordan har De det, gamle dreng – De, berømthed? – Nej, at vi skulle træffes her, det var da udsøgt."

Fagan, som ville være skjult, blev meget forvirret ved at blive tiltalt således og trak sig derfor lidt afsides med den unge flab, som var medlem af den samme klub som han, "Oldenborrer", og som en gang havde haft en lille rolle i et af hans stykker, der var blevet opført ved en velgørenhedsforestilling. Derfra skrev sig de fortrolige benævnelser: "gamle dreng", "berømthed", som

i disse omgivelser, langt fra boulevardernes jargon, lød ynkeligt, barnagtigt i Fagans øren.

"For Guds skyld, kære baron," lille Rouchouges fader var nemlig baron, og hans søn lånte gerne såvel hans titel som mange andre ting af ham. "Jeg er her i dybeste inkognito, og De må love mig –"

"– at være diskret og tavs som en mur, ja vel, gamle knop. Men kære, nu husker jeg det. Madame La Posterolle er jo Deres – de unge damer i præfekturet, de yndige englebørn er altså – må jeg gøre Dem min kompliment, højtelskede, Deres døtre er sande pragteksemplarer, og hvis blot ikke spaderdame havde rippet mig lige ind til benene, ville jeg have anmodet Dem om at få den yngste til ægte – hun er lidt grøn endnu, men jeg elsker umodne valnødder."

Fagan målte med et ubeskriveligt blik den fede, tyklæbede baron.

Han var tredive år, men så ud til at være halvtreds, og havde fiskeleverteint, holdning à la engelsk kusk, og et vældigt pjusket vildsvinehoved af onyx i sit blodrøde *four-in-hand*-slips.

Det var rigtig en net mand for Ninette, det! Han lagde imidlertid bånd på sig, da han for enhver pris måtte sikre sig adelsmandens diskretion, og spurgte ham derfor blot, hvad han foretog sig på Korsika.

"Jeg går på græs, min godeste. På grund af et nederdrægtigt uheld ved Grand Prix tvinger min gamle mig til at tage fat igen på forstvæsenet, som jeg opgav, da mama døde, og nu er jeg altså i dette røverland på ubestemt tid, med elendige hundrede francs om måneden, som staten giver mig, og med hvad jeg kan hugge om aftenen i en usselig klub, hvor det ikke er synderlig

let at finde materiale. Heldigvis har jeg endnu den gamle dames diamanter, desuden har jeg taget Firmin, klubbens gamle jæger, med mig, og det er en fyr, som ved råd og ikke lader sin herre og mester sulte ihjel. – Kom og spis frokost hos os en dag. – Kan De se den kasse dernede?" Han pegede med parasollen på et højt italiensk hus lige over det sorte vand inderst i havnen, "jeg har fem værelser på anden sal, så store som Vendômepladsen. Til tjener har jeg Firmin, som før omtalt, og til kokkepige Seraphine, en meget smuk kone, der er gift med en mulæseldriver fra Ile-Rousse og går for at være den bedste hylekone i hele Ajaccio. Og mellem os sagt –" her sænkede baronen stemmen og betroede med det mest modbydeligt fjantede udtryk i sit ansigt, at Seraphine snart ville skænke ham sin gunst; den første gunstbevisning og den dyrebareste af alle, havde bestået i at lade sig føre til bad af sin lykkelige herre og mester, og lade ham vente på sig.

Da Fagan kom tilbage til hotellet, satte han sig til at skrive til den kære madame Hulin for at fortælle hende om sin rejse. Han skrev blandt andet:

"Det er vel overflødigt at sige Dem, at jeg agter at holde den sprællemand på afstand."

Hvor den arme mand bedrog sig selv i dette.

Han blev snart overfaldet af en inderlig kedsomhed ved alene at være henvist til sit værelse; for døtrene eller rettere deres moder fordrede jo bestemt, at han slet ikke viste sig ude om dagen. Kedsomheden fyldte ham som en kvælende tåge, berøvede ham al evne til at tænke, enhver mulighed for at kunne arbejde. Han stod sent op; kiggede gennem åbningerne i de solhede persienner på et skib, en neapolitansk koralfisker,

der kom med det høje sejl udfoldet på tværs som en vinge. Han læste uden at se i bogen, og efter tre elendige måltider, som han ekspederede uden appetit, blev klokken endelig ni om aftenen, den tid, da hans døtre skulle møde ham på vejen ved Sanguinaires.

Da baron Rouchouge, dagen efter deres sammentræf, viste sig med et splinternyt spil i lommen og indbød ham til en lille femkort med en louisdor pointet, fik derfor leden ved dette hotelværelse de Fagans spilleiver fra hans unge dage til at blusse op igen, og partiet begyndte. At rejse tre hundrede mil, sejle over havet og bo på denne duftende, maleriske ø med dens stejle klipper og kratskov, og så stænge sig inde med lukkede vinduer for at spille endeløse partier med den lille Rouchouge! – Når man tilmed er Régis de Fagan, *Français'* og *Vaudeville*s dramatiske forfatter.

Da klokken blev henimod seks kom Firmin vel barberet og korrekt klædt i sort fra top til tå, ind med et glas vichyvand til sin herre, der, når han satte det tomme glas tilbage på bakken, aldrig undlod ved hurtigt at gnide tommel- og pegefingeren mod hinanden at give den majestætiske kavaler det meget tydelige vink:

"Stik nogle louisdorer til mig?"

Baronen sad nemlig stadig i uheld. Han trøstede sig dog over det ved at tænke på, hvilken ære det var at blive plukket af en berømt forfatter og ved at regne på baccaraten i den sørgelige klub, som kastede betydelig mere af sig.

Om aftenen, når Fagan gik med sine døtre under armen i de vidunderlige omgivelser, som hans blik aldrig blev træt af, glemte han dagenes sløvende kedsommelighed. Han kom altid

først, og i ly af et klippestykke ved strandbredden hørte han allerede langt borte fra de små støvler knirke på vejen, dæmpede latterudbrud og fornøjet hvisken og tisken mellem de små pigebørn, der fandt det romantiske og hemmelighedsfulde møde meget morsomt.

"Det er akkurat som et stævnemøde med sin kæreste," hviskede Ninette.

Rose svarede:

"Det må altså være med to kærester?"

"Ja, tre tilmed – vi har jo frøkenen med os."

Pludselig dukkede faderen op, og der lød straks et kor af nydelige små forskrækkede skrig, så kyssede de deres fader hjerteligt og sludrede halvhøjt løs om, hvad de havde foretaget sig om dagen, om de visitter, de havde modtaget og gjort og om prøvningen af dragterne til det store, flotte kostumebal, som skulle afholdes Hvidetirsdag i præfekturet. Ninette skulle være klædt på som en af Velasquez' infantinder med stive skørter i lys silke; Rose som en venetiansk adelsdame med hennarødt hår.

"Og jeg skal slet ikke få jer at se," klagede Fagan, der var nødt til at rejse om otte dage, selve Hvidetirsdags morgen. "Jeg kunne have megen lyst til at vente til næste postskib."

Han foreslog det meget frygtsomt og havde allerede i tankerne opsat sin rejse. Men Ninette, som stadig var sat op og instrueret af moderen, fik ham mildt omstemt. Hvad glæde ville han have at den opsættelse, han kunne jo dog ikke komme på ballet, lige så lidt som de kunne komme op på hans værelse i de dragter? Og for at få ham endelig ombestemt, tilføjede hun:

"Og desuden, en dag før eller senere, vil dit ophold her blive bekendt og skaffe os rigtige ærgrelser. Du *må* rejse, lille fa'r,

præsident Rémory kan jo komme for at anholde om din datters hånd og det er jo ikke Anthyme." –

"Ja, kære, jeg skal nok rejse," sagde faderen, og hans gnavne stemme blev øm, da han følte en frisk mund mod sin hånd, en stilfærdig tak fra hans lange, store Rose.

Å ja! *hun* holdt meget af ham og uden skaberi og grimasser; Ninette holdt nok også af ham, men alt for tøset endnu, og var stadig under indflydelse af sin moder og den uforsonlige englænderinde, denne ihærdige frelserdame, som lige fra den første dag hun var i huset hos Fagans havde vist sig mistænksom over for Fagan. Han var jo en parisificeret kreol, lad og skeptisk og arbejdede på sjælenes fortabelse gennem teatret. Hverken den skinhelliges galde eller moderens bagvaskelser havde bidt på Roses kærlighed. Han vidste, at den tilhørte ham for altid, og der var noget i hans hjerte, der var forbeholdt hende alene.

Derfor forsøgte han en aften, da Ninette og guvernanten var blevet et stykke bagefter, at tale til hende om Pauline Hulin og om det trofaste og fine venskab, hun viste ham.

"Du har bedømt hende meget galt, min pige, men du skal se, en dag vil du nok lære hende bedre at kende."

Rose svarede ikke, stirrede blot ud for sig som fuldstændig optaget af det skiftende lys fra fyret og dets strålende blinken.

"Ved du," fortsatte Fagan, "hvis hun havde været enke, som jeg først troede, ville jeg sandsynligvis have giftet mig med hende. – Ville det have gjort dig ondt?"

"Å ja," mumlede den unge pige med tilbagetrængt heftighed.

"Men hvorfor?"

"Fordi det at føle en anden kvinde stå mellem min far og mig og vide en anden end mama i huset –"

"Din mor har dog giftet sig igen – der er kommet en anden mand end din fader hjemme hos jer, hos hende."

"Å ja, men det er slet ikke det samme – eller det er i alt fald ikke det samme for mig."

Fagan lo, lidt ærgerlig:

"Din moder havde altså lov til at gifte sig, men jeg ikke? Du fordømmer mig til altid at være enkemand og leve alene, mens du gifter dig, du også, og din søster – I skal alle sammen få et hjem, undtagen jeg. – Det er et ægte kvindeligt ræsonnement."

Rose trykkede sig ind til ham:

"Hvor vil du hen? Jeg er jo skinsyg – jeg har afskyet denne madame Hulin fra den første dag, ja jeg afskyr hende nu, hun er din – din veninde. Tænk hvordan det ville blive, hvis hun blev din kone!"

Han ville svare, men da Ninette nærmede sig, talte de om andre ting.

7

Der blæste en storm over vejen ved Sanguinaires. Skummende bølger knustes og dannede en levende og bred hvid bort langs vejen, der var mørk som natten og endnu mere øde og forladt end sædvanlig. Der var ikke en stjerne at se på himlen; det usynlige og larmende havs oprør lod sig blot ane ved lyset fra fyret, der steg og sank som en tændstik, der er kastet hen på en bølgetop og på en overnaturlig måde holder sig brændende der.

"Er det dig, far?" kaldte en af Régis' døtre forsigtigt, da de tæt ved sig hørte lyden af ilende skridt på gruset.

"Ja, kære børn."

Han blev forbavset over at se, at de var kommet før ham til mødestedet, og tilskrev deres hastværk ønsket om at kunne være lidt længere sammen med ham denne sidste aften; den næste dag kl. 1 rejste han med *General Sebastiani*.

"Hvilket dårligt vejr du får," sagde Rose, der formelig rystede af kulde.

Men den yngste søster ville ikke, at man skulle blive rørende.

"Å, hvem ved? – der er længe til i morgen –" hun hoppede op og ned ved faderens arm. "Lad os tage en lille galop – man kan da ikke stå stille i en sådan blæst."

Stormen gjorde hende aldeles vild. Hun tvang faderen og søsteren til at løbe som hun mod vinden og lo, når et sprøjt fra bølgerne overstænkede hende; pludselig blev hun stående og sagde: "Lad os nu ikke gå for langt, Rose, for du ved, vi skal tidligt hjem."

"Skal I tidligt hjem? – Hvorfor dog?" sagde Fagan ængsteligt.

"Fordi vi skal holde generalprøve i kostume på vort gådetableau. Vi skal have premiere i morgen."

Han blev et øjeblik meget vred, men det gik hurtigt over, for han ville, at døtrene skulle bevare et ublandet ømt og kærligt minde om ham. Han stammede blot aldeles fortvivlet: "Det er ikke kønt af jer – netop sidste aften."

"Stakkels lille far!" hviskede Rose, men Ninette sagde: "Kære, husk dog på, vi kom længe før dig, det kan da min søster også bevidne. – Vi ventede på dig i over tyve minutter."

Den ældste søster svarede ikke, hun følte sig pinligt berørt ved denne urimelige og hårdhjertede tingen om et par minutter. De blev alle tre stående stille og ubevægelige som stivnede af kulde og vidste ikke et ord at sige mere. Fagan havde aldrig nogensinde følt sig så træt af at leve og af at skændes og slås med denne kvinde om sine børn som nu i dette øjeblik ved bredden af det mørke, oprørte hav. Han formåede intet længere, hverken at hade moderen eller at elske sine små kæledægger. Faderhjertet ophørte for et øjeblik at slå. Det var et dræbende minut, fuldt af fortvivlelsens yderste angst og opgivethed. Rose, der syntes at gætte hans følelser, gav ham et lille kærtegn, og i forbindelse med nogle behændige ord af Ninette vækkede dette ham fra den åndelige afmagt, som han senere altid huskede med skræk.

"Er det virkelig sandt, hvad Nina siger, store tøs? Er det ikke noget, I finder på, for at det ikke skal blive så ondt at skilles?"

"Det er nok ganske sandt, kære far – men monsieur Rémory har fået løfte om en substitutpost i Versailles. Så kommer brylluppet til at stå i Paris og så får du din lille pige lige i nærheden af dig."

"For ikke at tale om, at onkel inden lang tid bliver udnævnt til statsråd, og vi alle sammen kommer til at bo i Paris," tilføjede Ninette. "Så skal vi ofte være sammen. Hvad siger du til vore udmærkede små søndagsfrokoster – tror du ikke, det kan blive morsomt at tage fat på dem igen?"

"Å, jo, jo," sukkede Fagan. Og enten dette håb nu var grundet eller falsk, så gjorde det det i alt fald mindre bittert at skilles og at sige farvel – mens natten var så mørk, at han kyssede sine døtre i blinde.

Rose havde spået rigtigt. Da han næste dag gik ombord, faldt der en fin regn, som blandede sig med bølgeskvættenes våde støv, og havet var vokset umådeligt; det var steget helt ind i havnen, dæmningen var forsvundet under bølgerne, kajerne blev uafladelig overskyllet af tunge, store bølger, som styrtede helt op til husene, hvor folkesværmen leende og i vildt løb søgte tilflugt. Skibe kom ind for at søge ly, sejlere, dampere, koralfiskere, fiskebåde, nogle var havarerede, alle flygtede de for uvejret, for den forfærdelige kamp mellem stormen og havet, hvis torden kunne høres i lang afstand. Og ude på rheden så man en umådelig transatlanter langsomt nærme sig; løftet op af de mægtige bølger så det ud, som om den sejlede højere end hustagene, ligesom oppe i luften.

Når et skib af den størrelse vendte om på vejen for at søge ly, så kunne *General Sebastiani* godt være bekendt at udsætte sin rejse til næste dag; men i så fald måtte den have været under kommando at en anden mand end den lille tørre, mørke fyr med kalkunprofil, der målte den lille skibsbro med lange, hidsige skridt, med tænderne presset sammen over røret på sin store røde pibe, der gjorde mere rabalder end selve

skibsskorstenen. Når de skrækslagne passagerer kom hen til ham, svarede han kun én ting: "Den, som vil, kan komme ombord. *Jeg* rejser af sted med hestene –." Det var omtrent en fyrre små korsikanske heste, som han skulle have med til Marseille, de stod bundet på det åbne mellemdæk og vrinskede allerede af skræk.

Fagan havde mange gange gjort overfarten fra Bourbon med og var aldeles søstærk; han morede sig over denne mågefart, med en vinge op i vejret og den anden nede i de frådende bølger. Han var desuden sørgmodig, og led den dag mere end nogensinde ensomhedens smerter, det var en sådan time, hvor man elsker faren, hvor man søger den, og især faren ved elementerne, der gør døden større, ligesom upersonlig, og lader én opsluges af det store ukendtes svælg i en apokalyptisk vision. Mens størsteparten af de indskrevne passagerer udsatte deres rejse, installerede han sig derfor i den bedste første klasses kahyt og da klokken på forskibet ringede med en fjern lyd, der spredtes af uvejret, gik han op på dækket. De vrimlende kajer, de gamle mørke huse, dæmningens hvide vogterhus – alt svandt og skrumpede sammen i pludselige spring, og eftersom man kom længere ud og rheden blev mere åben, blev dønningerne højere og tungere, og brændingernes torden kom nærmere. Snart drejede Sanguinaires' røde, stejle klippe sig mod den mørke himmel, med fyret på den ene spids og Genuatårnet på den anden. Borte under Barbicaglias mørke grønne løv snoede en vej sig langs kysten og mindede Régis ømt og kærligt om døtrene og om de lykkelige aftener, der gik så alt for hurtigt.

Mon de tænkte på deres fader nu eller tænkte de udelukkende på dragterne til tableauet om aftenen? – Hvor Rose ville blive nydelig i den venetianske dragt og hvor Ninettes kønne lille fjæs ville tage sig ud i infantindens silkestads. Hvor det var sørgeligt, at han ikke skulle få se et glimt af dem fra en mørk krog, ikke engang så lidt, så flygtigt som en forbigående, der ser damerne med balhætter på hovedet stige ud af vognene, og beundrer dem, når de hurtigt går forbi i lyset fra festens begfakler.

En forfærdelig styrtesø afbrød brat hans drømmerier, flommede over dækket fra ende til anden, rev bænkene og halvdækkene bort og styrtede Régis, der holdt sig fast i trappegelænderet til første klasse, med benene foran ned over trappen.

En præst og to officerer, der foruden ham ar de eneste passagerer på forskibet, hjalp ham at komme på benene igen og få sig tørret af. Da der så blev givet ordre til, at skibslugerne skulle lukkes, havde alle fire intet andet at gøre end at sidde og se på hinanden i den mørke, skimlede salon, hvor spyttebakkerne lå og drev omkring på sofaerne. Skruens rystende stød var hørt op. Skibet rullede fra den ene side over til den anden, med lange duvninger og uhyggelig ro. En kok, der var lige så kridhvid som sin hue, stak hovedet ind af døren og sagde, mens han holdt sig fast ved gelænderet:

"Aksen er knækket. Vi må forsøge at sætte sejl for at komme tilbage til Ajaccio."

Og deres sørgelige stilling nåede sit højdepunkt ved, at man på grund af styrtsøernes voldsomhed havde måttet kaste næsten alle de medførte heste over bord, og de lå nu med

benene i luften og hovene lænkede sammen og vrinskede og sprællede i skibets frådende kølvand som et uroligt, sammenfiltret og mørkt falkebjerg.

Det led mod nat, da *General Sebastiani* ved mirakuløs dygtighed og held endelig vendte tilbage til Ajaccio. Den var gået derfra som damper, men vendte tilbage som sejler. Et violet tusmørke gennemtrukket af fin tåge indhyllede byen, hvor alt var ét røre af lys, sang, skrig, trommer, sværmere, alpehorn, jagthorn, kort sagt alt det rabalder, som hører til i Italien Hvidetirsdags aften, akkompagneret af det oprørte havs uophørlige og dybe bas.

Fagan vidste ikke, hvad han skulle gøre af sig. Blive om bord i al sølen og fugtigheden og med hammerslagene af reparationen omkring sig? Eller spise godt og sove i land, mens natten var fuld af maskeradeoptog og pøbeloptøjer, når éns hjerte endnu er fuldt af afskedens sørgmodighed? Det ene var ikke bedre end det andet. Hvad der bestemte ham, var tanken på at komme i nærheden af sine døtre og håbet om på afstand at se lyset fra det bal, hvor de var med, eller måske endog, hvis tilfældet var gunstigt, få lov at give dem endnu et kys.

Han vadede sig frem gennem snavset på kajerne, hvor nu og da mørke bølger stadig skyllede op under gadelygterne; pludselig tørnede han mod en mand, som løb af sted med en pakke under armen.

"Gud forbarme sig, er det ikke Fagan? – Hvor kommer De fra, gamle digter? Jeg troede, De var rejst."

"Kan De ikke se, at jeg netop er ankommet." Da Fagan i en fart havde fortalt ham sit eventyr, spurgte han: "Men De da,

baron, hvor skal De hen i sådan en fart med denne oppakning à la skræddersvend?"

Det var virkelig heller ikke på nogen måde *chic* for en gentleman, der vel at mærke havde redet med ved væddeløbene Gud ved hvor mange gange, at slæbe på den store pakke i voksdugsomslag.

For at baronen til sidst også skulle gå helt fra koncepterne, kom han pludselig til at tænke på, at han havde ladet sin gamle digter rejse uden at have afgjort en lille gæld på halvtreds-tres francs med ham, som var blevet stående siden sidste ecartéparti.

"Når De nu har Deres aften fri, kære Fagan, kan De jo i grunden godt drive med og spise middag hos mig. – Efter middag kan vi spille kort et par timer, for banden kommer ikke og henter mig før senere." Banden bestod af en otte–ti unge mennesker fra klubben, som udklædte og maskerede skulle fare omkring og gøre løjer i selskaberne i Ajaccio, som skik og brug er dernede: "Jeg har netop været henne og fundet mig en Mephistodragt. – Tag Dem i agt, der er to trin, min ven; nu er vi fremme."

Mens de gik op ad trapperne i et gammelt hus med dryppende gelændere og vægge, spurgte Fagan, der var fulgt med og havde hørt efter uden at sige noget, livlig interesseret den lille Rouchouge:

"Kommer De også op i præfekturet på Deres nattefart?"

"I præfekturet? – Ja, det tænker jeg nok – der er jo bal og komedie."

"Kære baron, forsøg i så fald at skaffe mig en eller anden dragt og tag mig med."

"Det er den letteste sag af verden," sagde den anden, som ved denne tjeneste ville komme på en friere fod med sin kreditor.

Den italienske trup på Grand-teatret var ganske til hans disposition; de kunne bede bassangeren Deodato – nej – hellere barytonen Paganetti, der var høj og lang ligesom Fagan, om at få lov til at vælge ud et eller andet kostume. – "Ah! der har vi jo Firmin. – Sæt en kuvert til på bordet, Firmin. Herren spiser til middag med mig –"

Den skimlede fugtighed i trappen havde tilsyneladende også nået op til lejligheden, der var høj til loftet og møbleret på en løjerlig og streng manér; enkefru Limperain, hvis søn var skibspræst i marinen og bortrejst for flere år, lejede den ud til baron Rouchouge. Der var fuldt op af konkylier, planter og koraller; en miniaturfregat på kaminen, helgenbilleder på væggene og over alt, på ryggen af de falmede stole og over konsollens revnede marmorplade, hæklede arbejder, foran stolene lå fodtæpper, der kun dårligt skjulte det blegede røde flisegulv – alt var koldt, dårligt oplyst, uhyggeligt, og gjorde et endnu fattigere indtryk ved den lugt af stegt løg, der bredte sig ud fra køkkenet. Lejligheden kontrasterede på en latterlig måde med lejerens lapsede væsen og hans majestætiske Firmin.

Firmin så ud til at være meget mere forlegen end sin herre over at skulle indvi en pariser i deres fattige huslige liv. For at bøde på det, fordoblede han sin stive og korrekte holdning, og meldte: "Der er serveret, hr. baron" med en temmelig overflødig højtidelighed, for de kom ind i en kold spisestue, uden gardiner, med høje, mørke vinduer, som havnens gadelygter lyste ind ad som flimrende stjerner – til et sørgeligt bord, hvor løgsuppen stod og dampede mellem et fad med kogt fisk og den

traditionelle tykmælk, *bruccio*'en, som ikke kan undværes ved nogen korsikansk middag.

Ja vist var der serveret for hr. baronen, men det var på en temmelig ynkelig måde, hvilket imidlertid ikke forhindrede ham fra at kro sig og blinke med små skælmske øjne, mens han under hele middagen fortalte om de utallige galante eventyr, han havde på øen i alle samfundslag.

"Men à propos, hvorledes går det med Seraphine?" spurgte Fagan, da de gik ind i stuen, hvor kaffen stod og ventede på dem på spillebordet midt imellem jetonerne og et nyt spil kort.

"Seraphine? Å bedre end nogensinde – Det er et sandt ideal af en kone, kan De tro – man må skam til Korsika – digter – en kokkepige med ben som en Diana, og så koster hun mig ikke en sou – vent blot lidt, min snut, så kan De selv dømme."

Da hendes herre kaldte, kom hun ind. Det var en stor, stærk pige med en svær figur, benene var kraftige, men med elegante linjer under den tynde lap af et skørt.

"Tag dog det af," sagde baronen og løftede på tørklædet, som hun havde kastet over hovedet, og som skjulte hendes ansigt, hun havde lav pande med et langt ar tværs over ansigtet, brune øjne og store, strenge og regelmæssige træk.

"Jeg gør Dem min kompliment, kære ven," svarede Fagan på det udtryksfulde "Nå?" fra sin vært. "Men hvor har hun fået det nydelige hug, hun har under øjnene, fra?"

Konen forstod, hvad han sagde og sagte stolt: "Fra min mands kniv."

– "Ja, min godeste, denne brutale mulæseldriver gav hende i et anfald af jalousi et stort knivhug – min stakkels gamle ged!" Baronen klappede hende med den ene hånd på hofterne og tog

kortene af med den anden, han længtes utålmodigt efter at begynde på denne revanche, for hvis skyld han havde trukket Fagan med op i sit lille hul.

Der blev ringet heftigt. "Det er naturligvis Deres dragt," sagde Rouchouge, men han blev pludselig meget bleg ved at høre tunge skridt og en grov rå latter fra korridoren og siden fra køkkenet, hvor Firmin havde vist gæsten ind. "Min mand," mumlede Seraphine, som fik travlt med at komme tilbage til sit komfur, mens baronen hemmeligt hviskede til hende: "Giv ham en god middag –"

"De ser ængstelig ud?" sagde Régis til sin vært. "Er det Othellos ankomst?"

"Nej, men når det bæst kommer, vil han altid have noget."

Tunge sømbeslåede støvler nærmede sig ude i korridoren og en hård næve bankede på døren.

"Kom ind," sagde baronen næsten uden stemme.

Det var en tætklippet kæmpe, med kappen over skuldrene og et skarlagenrødt tørklæde løst knyttet om sin runde, kraftige hals, som bjergenes brændende sol ikke syntes at have brunet. Brystet var bredt og hårdt som et marmorbord, og hænderne vældige. Der var i det hele taget det mest iøjnefaldende ved hans person – jordfarvede hænder, hvori han drejede en gammel kasket, som lugtede af dyr og skov.

"Hvad nyt, mester Palambo?"

"Å, intet godt, hr. baron –" og Seraphines mand fortalte med ro, at oppe i Mont Retande var to af hans mulæsler, prægtige dyr, blevet overfaldet af en vældig regn og tordenbyge og derpå af en stærk kulde og pst! var de døde som sild begge to. Han måtte absolut have et par i stedet for dem straks, for det var den

visse ruin for ham og hans brødre, hvis forretningen standsede midt i denne tid. Men hvor skulle han få så mange penge fra? Han havde for resten tænkt på – – "Seraphine sagde, at herren var så god mod hende!" –

Mens manden snakkede, holdt han sine små elefantøjne, der forsvandt i hudfolder, stift fæstede på armen af den stol, hvor baron Rouchouge bredte sig: Der lå Seraphines tørklæde, som hun havde glemt igen. Efterhånden blev hans stemme barskere, næsten fræk, til trods for hans fromme ord. Baronen, der fulgte hans blik og mærkede hans stigende trusler, blev lige så forfærdet over at se det stykke silketøj ligge der, som om manden havde overrasket ham med konen på skødet, han blev aldeles forvirret og stammede af skræk, da han spurgte, hvad hans flinke og prægtige Palambo behøvede for at få sit mulæselpar erstattet.

"Otte hundrede franc, ikke en scudi mindre." Mulæseldriveren, der gemte sit effektnummer til det rette øjeblik, lagde her pludselig hånden frem, og sagde i en streng tone: "*Men*, det er jo Seraphines."

Baronens træk var aldeles fordrejede, da han vendte sig til Fagan og med meget dæmpet stemme sagde: "For Guds skyld, kære gamle ven, lån mig fyrre louisdorer, De frelser mig fra en stor ulykke derved."

Han tog den store blå seddel, Fagan rakte ham, og gav den til Palambo med lettet og beroliget mine og utvungen holdning: "Der har du otte hundrede francs til mulæslerne, min dreng, og resten er til din kone."

Rufferen stak det i lommen, takkede mange gange og gik ud igen i køkkenet, hvorfra der i lang tid hørtes vældig skraldende

latter og stegen og brasen.

Efter denne stormende scene ville baronen fortsætte spillet, men hans medspiller kastede kortene, tog hans hænder tværs over bordet og sagde venligt, næsten faderligt:

"Nej, barn, jeg beder Dem at holde op."

"Men, bedste ven –"

"Ja, jeg forstår nok, at De gerne vil have revanche, men jeg har noget bedre at foreslå Dem. Alle de penge, jeg har vundet i disse dage, tynger mig i lommen; derfor var jeg også, som De så, så glad over at kunne være Dem til hjælp. Tillad mig at føje til dem nogle tusindfrancssedler, som Deres vanvittige og evige uheld –"

"Å, monsieur de Fagan –" stammede den arme djævel, hvis læber skælvede af bevægelse. "Hvis De vidste, hvilken stor tjeneste –"

Uden at ende sætningen, opgav han pludselig sit lapsevæsen og gav sig til at græde højt med hovedet i sine hænder, akkurat som det store barn, han i grunden var. Pludselig skingrede tonerne af trompeterne under vinduerne.

"Der er de," råbte baronen og var straks på benene med tørre øjne. "Lad os skynde os at klæde os på."

Med benene stukket i Mephistos trikot og mens han satte den lille hat à la Dante til rette på sit hoved, mumlede han, meget hjerteligt:

"Hvilken udmærket fyr han alligevel er, den gamle Fagan!"

Men Fagan svarede ikke, han var meget optaget af at trække i den slidte, farvefordelte kittel og den bjældebesatte narrehætte, som han havde lånt af barytonen Paganetti.

På de mørke, tågede kajer gik en del broget udklædte unge mennesker, de talte allesammen lidt sløvt, og i deres forbillede og lærer, Rouchouges boulevardjargon, der var hentet fra klubben og stalden.

"Det er min ven, Rigoletto," sagde baronen, da han præsenterede sin gæst.

"På jagt efter sin datter," tilføjede Fagan for at sige noget. Den anden hviskede ham ind i øret: "Efter sine døtre."

"Ja, det er skam ganske sandt, det tænkte jeg ikke på."

Faderen smilte over det teatertræf, at han netop var kostumeret i overensstemmelse med sin egen stilling.

"Hvor skal vi så begynde?" spurgte en.

Fagan, som ikke havde lyst til at tilbringe natten ude, svarede:

"I præfekturet."

Banden gik igennem to-tre snævre gader, der var meget livlige til trods for mørket, og blev hele tiden eskorteret af gadedrenge, brogede lygter og et refræn af en lokal vise, der blev gentaget hundrede gange: "O Ragani! O cho dotto! – O Ragani! O cho dotto!" – De kom op til La Posterolles netop som gådetableauet var forbi. Det blev en meget munter entré i den store salon, midt under bifaldsråbene og den forløsende snakkesalighed, som overfalder folk, når de strækker sig og spadserer omkring, efter at have siddet stille i to timer.

Man modtog med råb og latter det klirrende kostumeselskab, de støjende farver, perler og fjerbuske, og medens man underrettede husets herskab, spejlede Fagan sig i et stort væggespejl og forvissede sig om, at hans hele udseende var fuldstændig forandret og at hans inkognito umuligt kunne

røbes under fløjlsmasken med kniplingsskægget og den vældige pibekrave, som gik op i halsen på ham. Nej – ikke en gang hans ekshustru ville kunne opdage ham. Fra det øjeblik af blev han grebet af en fuldstændig barnagtig glæde over sit eventyr og over fornøjelsen ved at skulle overraske sine døtre i denne del af deres selskabelige liv, som det var ham forment at deltage i.

Med baronen i spidsen gik de en efter en på rad forbi monsieur og madame La Posterolle, derpå gik turen ind i salonerne mellem to rækker af gæster.

Da Régis, som gik sidst, kom forbi den kone, som i så mange år havde været hans, havde han næsten møje med at kende hende igen. Hun var blevet sværere, siden de sidst sås, og håret havde endnu en gang skiftet farve, det var stærkt pudret, hvad der kontrasterede nydeligt med skuldrene og armene, der endnu var ungdommelige, og med det barnlige udtryk i ansigtet, der stadig blev mere oppustet. Men han kendte hende godt nok igen i det lige snedige smil, der bredte sig fra øjnene til munden med et så spidst og skarpt træk; det smil fik ham til uvilkårligt at gyse af skræk. Hun havde gjort ham så meget ondt og kunne endnu komme til at gøre ham så meget mere. Efter at han havde bukket lige til jorden for hende uden at turde se på hende, gik han hurtigt over til hendes mand, med det hovne, idiotiske ansigt, dette tomme, hule græskar, som havde arvet hans plads på madame Ravauts hovedpude.

"De øjne kender jeg –" tænkte fru præfektinden, mens banden gik videre.

Hun vendte sig mod La Posterolle og spurgte:

"Hvem er det?"

"Ved ikke," svarede han undvigende.

På sin vej gennem en hel allé af nøgne skuldre, blomster, fjer, sorte kjoler, guldtresser og bånd hørte Fagan ikke andet end hviskende spørgsmål fra den ene til den anden:

"Hvem er det? – Hvem er det?"

Skønt de var flinke til at forklæde sig og forstille deres stemmer og gang, kendte man dog de andre igen. De kunne ryste på hovedet og leende nægte så meget, de ville, man hævede deres inkognito ved at kalde dem ved navn. "Å lille Pe, å Pe – Hallo, Farcioli – godaften, baron." Men den sidste, den høje, som vogtede sig så vel for at tale, og som blot rystede sin narrebriks med bjælderne under næsen på folk – hvem pokker kunne det være?

Han for sin part tænkte udelukkende på sine døtre og var forbavset over ikke at se dem. Hvor kunne de være henne? Måske var de borte for at skifte dragt efter tableauet. Han spurgte sig selv, hvorledes han skulle kunne blive og vente på dem, for han følte sig generet at den nysgerrighed, han var omgivet af; da fik han pludselig øje på dem ved indgangen til den næste salon – de var der begge to, både Rose og Ninette, og hvor henrivende de var! Han blev stadig ført med i denne gåsegang, men hviskede i forbigående ind i øret på den yngste: "Godaften, smukke barn –" så kærligt, at den lille pige kom til at ryste derved under silkesløjferne på det lange kjoleliv; hun anede, hvem det var, og søgte at møde sin faders blik, men han var allerede væk for at søge efter den store søster.

Med det gyldne hår bølgende helt ned til det tykke damaskesskørt stod Rose og så maskerne gå forbi, hun holdt en smuk mand under armen, han havde et meget ungdommeligt ansigt, men var alvorsfuldt skaldet. Pludselig føler hun på sin

behandskede hånd et kys at en fløjlsmaske, og samtidig hvisker en venlig stemme, hvis ejermand hun ved er rejst, er gået om bord dagen før: "Godnat, smukke fru doge." Hun bliver helt bevæget og vil sige et ord til svar, men Rigolettos narrebriks, som et øjeblik klingrede lige ved siden af hende, blev rystet vildt over hovederne på folk og var så forsvundet ud imod haven. Hun vil vide besked, for enhver pris finde Ninette og træffer hende i den forreste salon i ivrig rådslagning med madame La Posterolle, der er meget bleg under sminken. Med sit ondeste smil, sit mest stikkende smil, siger præfektinden ganske sagte, som om hun taler til fjerene i sin vifte: "Jeg skal hævne mig, børn – det skal han få betalt, det sværger jeg jer til."

Musikken stemmede i med en vals, der blev et røre af engageringer og stillen sig på plads, og de tre damer, moderen og døtrene, der var i forskellig stemning, hvirvler sig i takt med dansen.

8

Da Régis de Fagan kom tilbage til Paris, blev han grusomt skuflet ved at finde alle stueetagens vinduesskodder lukkede og haven tom. Pauline Hulin var rejst bort og havde taget alle sine med sig, uden at Anthyme, der dog havde været til stede ved afrejsen, kunne give sin herre den mindste oplysning. Kammerpigen Anette havde sagt til ham: "Vi stikker af." – "Hvorhen dog?" – "Til Havre." Ingen anden oplysning.

Fagan kunne ikke tro det. Til Havre? Hvad skulle hun gøre i Havre, når hendes mand boede der? "Men hendes mand kom jo," indvendte den tåbelige nar Anthyme. – Anette troede rigtignok, at det var for at tage den lille dreng med sig – men han gik da sin vej aldeles alene, og to dage efter rejste fruen.

Hvad skulle man tro?

I sin hjerteangst holdt Fagan sig inde flere dage i forventning om et brev eller i det svage håb, at han, når han en morgen lukkede vinduet op, skulle se lille Maurice stå nede i haven og se op til sin vens værelse. Men nej, barnet legede aldrig på græsplænen, der forekom Fagan større for hver dag; og i den cirkelrunde allé, den allé, hvor han havde spadseret så mange gange med sin kære Pauline i endeløs lun passiar, skød grønne spirer op af sandet – alt bar præg af bortrejse og forladthed.

Men en gang, da hans tjener kom farende ind i stuen på en meget resolut måde, følte han et stød i hjertet. Han troede, at Anthyme bragte efterretninger.

"Nej, herre; men det er en forfærdelig sjofel historie – bladene for i morges fortæller, at herren er blevet gal."

Tjeneren sagde det i en ejendommelig gnaven tone, som han altid plejede at anvende, når han talte til Fagan om de at hans stykker, der ikke havde gjort lykke, derpå trak han vinduesgardinerne vidt fra og viste sin herre den lille notits, der var optaget i de to mest læste blade i Paris. De fortalte i næsten enslydende ord, at den berømte dramatiske forfatter Régis de Fagan, som følge af en sumpfeber, han havde fået på Korsika, var blevet sindssyg; de første symptomer havde vist sig på et bal i Ajaccio.

"Å, det gemene fruentimmer!" råbte Régis. Han kendte sin kones påfund og skrivemåde igen. Han blev yderlig forbitret og gav Anthyme en hel del modstridende ordrer i en tone, som ikke lignede ham, og pludselig så han tydeligt den tanke dukke op i den stakkels fyrs forfærdede blik: "Mon herren virkelig er blevet gal?" Tjenerens blik var en meget betimelig lektion for ham og viste ham, hvorledes han burde forholde sig over for folk. Han gav imidlertid efter for sin opfarende natur og gik for at forlange en rettelse indrykket i bladene – rasende og med løftet stok som for at straffe den trykte sjofelhed korporligt. Man må hverken overdrive sin ligegyldighed eller sin ro.

Da han viste sig på de to blade gjorde man ham flove undskyldninger; de havde fået nyheden i et telegram direkte fra Ajaccio. En berigtigelse skulle komme til at stå straks næste dag og hvis han ønskede det, kunne en retslig undersøgelse let blive indledet. – En retslig undersøgelse, hvad skulle det være godt for? – Det var at lægge alt for megen vægt på en gadedrengestreg, en mystifikation. Rundt omkring ham i aviskontorerne gentog man ordene: "Gadedrengestreg, mystifikation" – stirrede ham forskende ind i øjnene og

undersøgte hans ord og bevægelse. Å, det asen, hun forstod nok hvorledes hun skulle forgifte ham verden. Mod enhver anden bagvaskelse kunne man forsvare sig og give beviser, men mod denne! –

Fagan viste sig på boulevarden hele dagen, rundt omkring vakte det opmærksomhed og forbavselse, at han gik på gaden, at han var ude under de fri og levendes sol. Han måtte altså være flygtet! – I klubben modtog man ham alt for venligt, alt for overstrømmende, som man modtager en ven, man næsten ikke håbede at se igen mere. Han spiste til middag, var vittig og lovede at skrive et stykke til den forestående årlige fest. Da han derpå havde tilbragt aftenen i to-tre teaterfoyerer, vendte han tilbage til klubben, netop på den tid, da de unge lapse, baron Rouchouges konkurrenter, kom der, og sad lige til den lyse morgen ved et spillebord for rigtig at bevise, at han ikke var gal.

Da han var kommet hjem til sig selv lukkede han vinduet til haven op. Dagen gryede. Over sig havde han store elmekroner, som næppe kunne skelnes og en drossel fløjtede i tågen, hvori spidsen af dens smalle næb syntes at ridse arabesker til dens sang. Fagan stod længe henfalden i tanker, gennemtrængt af sorg og modløshed. Hvor han følte sig ensom i dette Paris, som han hele dagen havde strejfet om i. Af alle disse mænd og kvinder var der ikke et eneste væsen, som stod ham nær. Var det denne uendelige modløshed eller var det blot morgentågen, som trængte igennem det lette klæde i hans dragt. Han rystede af kulde og lukkede vinduet, han led under et uforklarligt ildebefindende, som i stedet for at sløve ham i en trang til søvn og hvile, anspændte hans hjerne og fik ham til at begynde på et

langt brev til hans ældste datter – den eneste, han kunne udøse sit hjerte og fatte nyt livsmod hos. –

"Min egen søde Rose, jeg vil ikke at du en eneste dag skal ængste dig for den skrækkelige nyhed, bladene vel har bragt jer. Nej, gudskelov! Jeg er hverken sindssyg eller har udsigt til at blive det. Din fader er den samme som du altid har kendt ham, med hjernen og øjnene klare, med et stykke under arbejde, og flere i hovedet. Jeg har spildt et helt døgn ved at gå omkring og vise mig frem til alle tider og allevegne i Paris for at bevise min åndsklarhed. Bladene berigtiger det i morgen, og så vil man ikke tale mere om det. De, som har forsøgt på at få mig til at gå til grunde i dette bedrageri, har taget fejl, når de troede det muligt i vore dage, og med en så bekendt person som mig, at få i stand en gentagelse af den ulykkelige Sandoms historie: det var en advokat under det andet kejserdømme, som man udgav for sindssyg, og som blev indespærret i ti år. Å, hvis jeg blot havde villet hævne mig, fordre den retslige undersøgelse, som man foreslog mig, så skulle de uslinge og idioter nok være faldet i den grav, de har gravet for andre. Men det tager alt for lang tid at hade. Jeg har ofret arbejdet mit hele liv, og det er en velsignelse, skal jeg sige dig. Jeg er så ene; jeg har ikke en gang min naboerske længere, som hidtil spredte sørgmodigheden ved det tomme hus for mig. Madame Hulin er rejst og har taget sit

barn med sig, uden tvivl for at undfly den uretfærdige lovs arm, som gjorde fordring på ham for at give ham tilbage til faderen. Den statsråd de Malville er jo dog en ærlig mand. Hvorledes kunne da han og hans assessorer finde på, da de forkyndte skilsmissedommen, at tilføje den urimelige klausul, at faderen skulle opdrage barnet fra det var ét år gammelt til dets studier var tilendebragt? Hvilken fremtidsudsigt for den stakkels kone, at tænke på, at hendes lille, svage dreng skulle sættes i pension i en eller anden skole langt borte, at man måske ville vælge et meget strengt realinstitut, hvor han ikke var beskyttet af moderens omhu og kæleri. – Hvem ved, om man ikke endog ville opdage slette og opsætsige anlæg hos ham, som gjorde det nødvendigt, at han blev sat ind i Mattray, dette fængsel, som man kalder Familiehjemmet; eller man ville måske sætte ham i Søkrigskolen, og så måtte han bort, udenlands.

Stakkels madame Hulin, jeg kunne så godt forstå det, om hun havde ført barnet bort og begravet det i et eller andet hul!

Imidlertid har dette berøvet mig et fint kvindevenskab, som jeg for hver dag satte mere og mere pris på. Og tilmed Maurice, hvis søde pludren morede mig så meget. Den lille syge dreng, der var alt for åndeligt udviklet af sin alder, kælen og med en lille piges ynde, mindede mig om dig, hvorledes du var i den alder, de dage, da du

måtte holde dig inde, da du hostede en smule, og kom og satte dig til at læse ved siden af mig ved bordet. Du var så stolt, når du bragte mig store bøger, der var så alt for tunge for dig, at de rev dig omkuld, og når du hjalp mig at arbejde ved at række mig en blyant eller en penneæske. Og så Ninette – kan du huske hende, når hun sad på gulvtæppet, hun var ikke større end et kålhoved, og skulle "ordne Papas bøger", hun holdt bøgerne op og ned og læste i dem tværs over begge sider og stillede de forskelligste forfattere mellem hinanden i det forskrækkeligste og mest rørende virvar, som jeg pålagde Anthyme at holde i respekt, – lille Maurices stemme var et ekko at alle disse små guddommelige narrestreger og minder, som jeg bevarede i en krog af mit hjerte; jeg havde ikke troet, at jeg kunne komme til at savne ham i den grad.

Det er tegn på, at jeg er gammel, min egen lille tøs. Å ja, jeg er gammel, jeg går i mit fyrretyvende år – den alder, da en mand fysisk ikke længere kan leve af sine renter, men begynder at tære på den kapital, han har af dage og sundhed. Ens kræfter bliver ikke mere fornyet; hver sorg trækker sin rynke, og hver bevægelse afstumper og slapper éns nerver. Det er sørgeligt, min lille pige, men det bedste i mit liv er forbi, og mine største succes'er har jeg haft. Det vil herefter blot gå ned ad bakke med mine kræfter og udsigter, og bag mig ligger

en ungdom, som er opbrugt på en slugvorn og alt for hastig måde. Å ja, man bliver hurtigt et gammelt øg i vore dage; men når det gamle øg så hverken har hjem eller familie, er det hårdt. Hvis du vidste, hvor jeg synes, at mit hjem er trist, nu mens jeg sidder ødelagt af natten i klubben og skriver til dig, mens dagen gryr nede i den tågede have – hvor det ville være godt at vide kære mennesker sove i værelset ved siden af, éns kone og et barn, som man var bange for at forstyrre ved at gå for tungt. Men der er ingen. Ikke en gang nedenunder.

Du vil måske sige, at jeg har haft alt dette, både hjem og familie, og at jeg ikke har forstået at bevare det. Men hvis er skylden? Jeg har aldrig beklaget mig, jeg har aldrig sagt dig noget ondt om din moder, skønt hun ikke har været lige så tilbageholden. Men du bør dog vide, hvorledes jeg har opofret mig, og at det ikke er retfærdigt – skønt en idiotisk dommer har ment det, at jeg altid skal være alene, når min hustru – å, min Gud, jeg taler i en underlig tone om embedsmænd til dig, min store, lange Rose, som lige skal til at gifte dig med én, og det én, som ser brillant ud, så vidt jeg kunne se det hin Hvidetirsdagsnat i jeres officielle saloner.

Jeg syntes også meget godt om hans far, som jeg havde besøg af i forgårs. Det er en svær herre, ikke alt for majestætisk af en præsident at være, vittig,

med skælmske øjne og et langt hvidt skæg, som forarger hele palæet, og med demokratiske meninger, som han skylder sit ekstraordinære avancement. Men ikke en sou ejer han. Han er meget glad over, at jeg allerede så længe havde tænkt på min store Roses medgift. Uden at gå i detaljer, kan jeg dog fortælle dig, at jeg giver dig indtægten af mine to største succes'er: *De fortryllede haver* på Opera Comique og *Monsieur og madame Ducier* på Théâtre Français – lavt regnet tyve tusinde francs om året. Din Gastons fader så ud til at være tilfreds. Jeg har vist ham det album, hvori jeg har fotografier af dig og din søster i forskellige aldre. Han var henrykt over det og begyndte allerede at tale om at få Ninette til sin yngste søn, som går i Saint-Cyr. Vær du fuldkommen lykkelig, sagen er i orden, hvis jeg da ikke hos Garin de Malville, som jeg snart træffer, erfarer, at monsieur Rémory *sen.* er en flygtning fra Nouméa, der har slået sig op til præsident ved særlige fortjenester. Jeg burde være begyndt med at skaffe mig underretning. Men Malville, som er den eneste embedsmand ved domstolen i Paris, som jeg kender, arrangerer for tiden i Lille en stor wagnersk musikfest, og han vender først tilbage om nogle dage. Og da, når alt er i orden og mine børn snarest muligt gift, vil jeg tale med dem om en plan, om en drøm, som stadig går igen. Nå – men hvorfor ikke lige så godt sige det med det

samme, men på den betingelse, at det bliver mellem os, hvis du tror, det kan gå.

Hvad mener du om at bo i Versailles alle tre? Gaston Rémorys udnævnelse er åbenbart blot et tidsspørgsmål på nogle uger, og så længe vil det tage at blive gift og få lejet en nydelig toetages villa med gård og have ikke alt for langt fra parken.

Jeg installerer mig på anden sal og I på første, hver for os med hver vort køkken, og med lejlighed til at spise sammen i den store spisesal i stuen. Kan du tænke dig et lykkeligere liv for mig? At have min datter så nær, at høre hendes skridt, hendes latter, at få erstatning for så mange slemme dage langt fra hende? Og for jer ville det være så bekvemt!

Han skulle ikke genere, den stakkels far. Man ville høre hans klip-klap ovenpå; han føler sig til overs, hurtigt går han op igen. Og når der så kommer en lille, hvor behageligt bliver det så ikke de aftener, I vil gå ud, hvem vogter og passer på huset, på barnet og på folkene? Bedstefar –. Og i al denne tid sidder den lykkelige bedstefader fri for generende besøg og for betlere, langt borte fra skuespillere, som tigger om roller og direktører, som skynder på og gør arbejdet febrilsk, – og skriver i ro og fred for at lægge Ninettes medgift op. Nej, jeg ville blive så lykkelig som aldrig før, og da jeg kender min flinke datters hjerte, tror jeg, at det også vil gøre dig lykkelig."

Rose de Fagan svarede på sin faders brev med omgående post:

"Vi blev umådelig glade, kære far, over at høre, at det var en fejltagelse af bladene, og at dit hoved aldeles ingenting har fejlet; men tillad din store datter at skænde en lille smule på dig og vær enig med hende i, at selv om din forstand ikke er angrebet, så er i al fald ikke din opførsel altid en sat mands. At du viste dig på præfekturet Hvidetirsdag nat sammen med de unge mennesker, var ikke passende, indrøm det. Du bragte Mama og onkel i en så pinlig situation, at de havde grund til at blive vrede på dig. Bliv ikke vred over, at jeg siger det, men i din alder er dette at føre et lovlig meget vaudevilleagtigt liv. Det ord har Gaston sagt, skønt han dog holder af dig af sit hele hjerte og sætter megen pris på dine skuespil. Men at du løber op og ned ad gaderne, udklædt og sammen med den lille Rouchouge og trænger dig ind i et hus, som du havde så mange grunde til ikke at måtte nærme dig! – Nej – ved du hvad, lille far – – Desuden er der nogen, der har fortalt monsieur La Posterolle, at du ville skrive et stykke om hans ægteskab og din skilsmisse? Er det muligt?

Efter disse velfortjente skænd vil vi gå over til fornøjeligere ting. Jeg er blevet meget rørt over din omsorg for min medgift; når Gastons gage kommer til, kan vi leve som rene herremænd. Men

hvor kedeligt det er, at din idé om at bo sammen ikke er udførlig. Det ville være så dejligt, når vi kunne holde af hinanden, som vi holder af hinanden; men der er tusind ting i vejen, som du ikke har tænkt på. Min Gud, er ikke livet fuldt af savn og fortrædeligheder! Når du altid var hos os, hvad skulle da Mama gøre for at kunne besøge mig uden hvert øjeblik at være udsat for at træffe sammen med dig? Og disse sammentræf ville være lige så ubehagelige for jer, som de ville være upassende i folks, ja selv i tjenerskabets øjne. Det samme gælder onkel, han var nødt til at afholde sig fra ethvert besøg, i det mindste, hvis han ikke ville tvinge dig til at fortrække op til dig selv, så snart han viste sig. Og uden at tale om mine egne følelser, så tænker Gaston at se monsieur La Posterolle ofte. Det er jo ham, vi skylder både avancementet og brylluppet; og når han bliver statsråd og Mama og han kommer til at bo i Paris med Ninette, kommer den ene part stadig til at være hos den anden. Min egen kære far, din drøm var en drøm, slå den bort, tænk ikke mere på den og trøst dig med at sige dig selv, at dine døtre alligevel ofte vil besøge dig, ikke blot hver anden søndag, som loven bestemte.

Gaston ved, vel at mærke, intet om dit forslag; han ville have haft alt for svært ved at sige nej, så taknemmelig som han er for al din godhed, især da han har pålagt mig at bede dig om endnu en lille

> tjeneste. Det drejer sig om at få at vide prisen på perlerne til bryllupskurven. Jeg ville gerne have tre rækker, lukket med en rubin. Altså, kære far, se dig om og forhør dig. Du finder i enden af brevet en liste over flere andre små kommissioner. Jeg beder ikke en gang om undskyldning, for jeg er så vant til at blive forkælet af den bedste og kærligste lille papa – –

Han havde svært ved at læse de sidste linjer, da tårerne blændede hans øjne. Stakkels lille pige, det var ikke hende, som havde skrevet det hjerteløse brev, fuldt af moralske sentenser. Man havde dikteret hende det, holdt hendes hånd, og bag Rose, der sad ved sin blå silkepult, så han madame La Posterolles falske smil og hørte hendes hårde stemme gøre ondskabsfulde bemærkninger og rette. –

Ved Gud! jo, han kunne lave et nydeligt stykke ud af sin egen historie. – Et stykke, hvori alle fædre og måske også nogle mama'er skulle græde, og det skulle hedde:

"Fader Goriots skilsmisse"

9

"Jeg ved ikke, men jeg skal se efter."

Fagan kunne ikke lade være at beundre den urokkelige salvelse hos tjeneren, der ikke turde sige, at hans herre var hjemme, skønt man helt ud i entréen igennem den grufulde larm af alle toner i et klaver kunne høre statsråd de Malvilles stemme, hans uforglemmelige stemme, brølende, bjæffende, mjavende og vrinskende det sidste partitur af sin yndlingskomponist. Manden kom tilbage og sagde, uimodtagelig for den musikalske larm, som rystede vinduerne i forværelset:

"Hvis herren vil gøre sig den ulejlighed –"

Statsråd Garin de Malville sad ved klaveret og vendte et langagtigt, nervøst ansigt om mod den indtrædende, det var uden alder som hos alle, hvem smerter har furet og præget, øjnene var falmede og munden, som Wagner for øjeblikket åbnede på vidt gab, var forvreden. I værelset var der den vildeste uorden. Musikpartiturer og lovbøger lå i opstablede dynger på alle møbler, der segnede under den støvede byrde, og spærrede vejen, så man næsten ikke kunne komme frem.

"Régis, kære ven, hør på dette – det er anden akt af Tristan og Isolde – kærlighedsscenen – – Isolde – – – Geliebte – –"

Régis satte sig på en bunke bøger og underkastede sig resigneret denne harmoniske douche, han vidste nemlig, at intet kunne afholde den afsindige mand fra at blive ved, indtil musikstykket var ude, mens han ved hver takt afbrød sig selv med begejstrede råb og var dånefærdig af henrykkelse:

"Her kommer stikket, kære – – morfinstikket, som beruser, dysser i søvn – – – *Endlich – – – Endlich* – –"

Da Isolde og Tristan endelig udmattede havde sluppet hinanden, drejede den musikelskende dommer sig rundt på taburetten og spurgte Régis om, hvorledes det gik med hans arbejde og hans sundhed.

"Ikke videre godt, vel? Nej, det kan jeg se – – – Det er ungkarlelivet, kunstnerlivet – – Hvorfor har De ikke gjort som Deres frue? Hun har giftet sig igen, hun, det afskum. Det er én, som kan forkludre sin Wagner, det – – Men à propos, Deres døtre? Fortæl mig dog lidt om dem!"

"Det var netop, hvad jeg ville, hr. statsråd – –"

Den ældste skulle giftes ind i en embedsfamilie, Rémory, og han håbede, at monsieur De Malville ville give ham oplysninger om, hvorvidt det var ansete folk. Statsråden smækkede med sine lange, skægløse læber:

"Rémory, anset? – – – Ja, det kan De godt sige – men det er en nyslået øvrighedsperson, som ikke har gået nogen som helst rangfølge igennem – – – desuden er det den eneste af præsidenterne, der har skæg. Overpræsidenten, som også havde det, da han kom, lod sit tage af af respekt for Kammeret. Nu ved De det hele om Deres Rémory, og hvis sønnen ligner sin fader –"

Her fremsatte han et billede af domstolene i Paris fra de gamles og de nyslåedes synspunkter, så sammentrængt og indviklet, at Fagan, som allerede var dårligt oplagt og lidt febrilsk, brat trak sig tilbage uden at komme frem med det spørgsmål, som lå ham på tungen, og som var det rigtige postscriptum til hans besøg. Han fik det endelig frem, da han

allerede var næsten ude af døren. Det drejede sig om en vis sag – – Hulin – – – Ja, Hulin var det nok – – – En skilsmissedom, som statsråden måske erindrede.

"Om jeg erindrer det! – Hulin, fra Havre, en første rangs bratsch, den mand i hele Frankrig, der forstod Bach bedst – han holdt mindre af Wagner. Han havde alligevel lovet mig at komme til Bayreuth i år, den arme djævel –"

"Nå da, hvad er der på færde med ham."

"Kære, han er død – simpelthen."

"Død – men – – men hvad tid?" stammede Fagan med en stemme, som pludselig var blevet meget dyb.

"For næsten en måned siden, han skrev et brev til mig om morgenen den 4. og dræbte sig selvsamme dags aften i sin seng med en rytterpistol. – – Å! det var en lidenskabelig fyr, han var aldeles sindsforvirret af kærlighed –" og sin vane tro begyndte statsråden igen med forvreden mund og himmelvendte blikke at mjave:

"I so–o–olde! Geli–i–iebte –", mens Régis fortumlet og bedøvet, og stødende imod partiturer og leksikoner, farer ud af døren.

Død! Da lod jo det hele sig forklare, Paulines rejse, som selvfølgelig gik til Havre, og hendes lange fravær, som jo var nødvendig for ordningen af arven. – Når blot de passende sørgemåneder var omme, kunne den dejlige kvinde blive hans. Intet var til hinder for det længere. Roses skinsyge – det var blot en barnagtighed, som ville ordne sig ved kærlige kys og et armbånd mere i kurven.

Død! Død! – Kunne virkelig en sådan glæde gemmes i så grimt et ord. Han fantaserede og talte ganske højt, da han gik

fra statsråden og ned ad Rue des Saints-Pères til kajerne. Der var altså intet andet i vejen end alderen, de manglende tænder og de skaldede tindinger! Han gik ikke mere strålende af sted som den dag for tyve år siden, da han gik fra sin forlovede efter at hendes forældre havde sagt til ham: "Hun vil gerne og vi også". Himlen forekom ham ikke mere skøn den gang end på denne rødt-grånende aprilsaften med de våde fortove, den første fuglesang og det første grønt på træerne i Tuilerierne.

Hele hans væsen fyldtes pludselig med forår, det fik hans hjerte til at banke, og han fik samtidig den trykkende fornemmelse, som han allerede i flere dage havde søgt grunden til og som uden tvivl kom af, at luften var blevet mildere og foråret nærmede sig, og særlig af den uventede lykke, som han nu så for sig. Han så allerede de store blå øjne fyldes af tilståelsens ømhed og tænkte sig den dragt, hun skulle bære den aften. Han skulle drikke te i den lille salon med den rolige og trygge følelse, at han var hjemme, og at han ikke mere skulle gå sin vej. Han byggede så mange dejlige luftkasteller, mens han spadserede, og hans ansigt strålede sådan af glæde, at han gentagne gange syntes, at man lagde mærke til ham; og at hans smil i flugten smittede andre.

Han standsede ved et vindue i Rue de la Paix, mindre for at se på juvelerne end for at kunne drømme om sin lykke, da sagde pludselig to stemmer, hvoraf den ene var kraftig, den anden kvindelig:

"Undskyld, kære mester", og han vendte sig hurtigt om.

Foran ham stod et skuespillerpar, Couverchels; de havde været gift i tyve år, og på boulevarden gik der sagn om deres gensidige kærlighed og beundring. Konen havde været

engageret ved *Vaudeville*, men hun havde nylig været syg i to år, var blevet glemt og en anden havde fået hendes plads ved teatret; den måde, hvorpå hendes mand bad Fagan om en rolle til hende og talte om hendes skønhed og hendes talent – det blik fuldt af beundring og tillid, han så på hendes stakkels skæmmede, arrede ansigt med, medens hendes øjne takkede ham så blidt og med kvindens og kunstnerindens taknemmelige stolthed – han kunne ikke tænke sig noget mere rørende.

Da Fagan havde lovet hende en rolle og ligeledes manden en, så han dem gå bort med fornøjede taktfaste skridt, ikke som et elegant par hver for sig og med dinglende arme, men arm i arm inderligt hægtet fast og trykket ind til hinanden; man følte, at alene døden kunne skille dem ad. Og det var skuespillere, disse ubetydelige forfængelige mennesker, hvis dumhed og barnagtighed han så ofte havde spottet over. Jo, hos de beskedne, omflakkende skuespillere, der fandt man det ægteskab, man har drømt om, sit ideal. Å, hvis Pauline ville, hvilke dejlige år de kunne leve således begge to sammen, til trods for folk og skik og brug.

"Herren er da ikke syg?" Det var det første Anthyme sagde, da han så det underlige ansigt, hans herre kom hjem med om aftenen.

Nej, nej, aldeles ikke syg. Det var blot stadig denne feberagtige hede, den varme overvældende livstrang, der truede med at sprænge hans bryst. Og pludselig, da han vil sætte sig til bords, begynder den hvide dug og de hvide tallerkner at danse for hans øjne, det ringer for hans øren, han kan ikke trække vejret, vil gå hen til vinduet for at åbne det, og larmen af et

tungt fald tilkalder Anthyme, som finder sin herre liggende på gulvet, som ramt af lynet.

Régis vågnede i sin seng en klar, lys eftermiddag, uden nøjagtig at kunne bestemme, hvor længe han havde ligget i den bevidstløse tilstand, som han næppe kunne rive sig ud af, en bevidstløshed med feber, sygelige syner, forfærdelige mareridt, røde af ildebrand og udgydt blod eller farveløse med mennesker, der druknet i det samme søgrønne vand, der var hedt eller iskoldt efter varmegrader i hans eget legeme.

To billeder stod tydeligt for ham i hans forvirrede tanker: Døtrene, der skiftevis var ømme og smukke og så igen havde hårde ansigter og tørre øjne og så ham lide og dø uden at række ham en hånd eller lindre hans tørst med en dråbe vand. Endelig vågnede han igen op til virkeligheden, han blinkede med øjnene mod den lange solstribe, som dannede et gyldent bånd på det lyse tapet i værelset, der var roligt møbleret, vinduet stod åbent, og på det nedrullede gardins udspændte ramme kastedes skygge af fugle, der fløj forbi, og grene, der bevægede sig.

Helt henne ved vinduet sidder en dame, klædt strengt i sort og bøjende sig henimod lyset, mens hun holder øjnene fæstet på sit arbejde. Fagan kan ikke se andet fra sin seng end en hvid bøjet nakke med et pur af solbeskinnet rødbrunt hår, men han kender straks Pauline Hulin og Maurice, der sidder og læser på en skammel ved hendes fødder. Efter alle de urolige, uheldsvangre syner, han har haft, bliver han så henrykt over dette, at han frygter for at se det udviskes og forsvinde som alle de andre i de vage feberdrømme. Han lukker øjnene, åbner dem igen og ser det samme billede oversået med pletter fra en solstråle, der trænger ind gennem gardinet. Men nu har

Maurice løftet hovedet, og deres blikke mødes, de smiler til hinanden, og ganske alene, uden hjælp af krykker, styrter barnet sig i sin vens arme.

Pauline kommer også hen til ham med fremstrakte hænder, og ved det flygtigt granskende blik, Régis kaster på hende, ser han, at hun er blevet lidt blegere, og at ansigtet ser smallere ud i sørgedragtens sorte indramning, og at der er kommet et uvant sørgmodigt udtryk i de gode åbne træk. Svag som han er, brister han i gråd og kysser hendes fingre: "Min kære ven, min kære ven –" Derpå trækker han hende til sig og siger med dæmpet stemme, fordi barnet står lige ved siden af dem: "Og nu er De fri – endelig!"

Men hun gør sig fri: "Å nej, Régis, tal ikke om det – lad os aldrig tale om det."

Det drama, som så nylig var foregået, krævede også en naturlig skyhed og tilbageholdenhed. Han begyndte også øjeblikkelig at tale om andre ting og spurgte hende, hvad tid hun var kommet tilbage – For en uge siden. Virkelig? Kunne hun virkelig have været om ham en hel uge, uden at han havde kendt hende igen eller følt hendes nærværelse igen i sine feberfantasier! – Den aften, hun kom, havde hun fundet den arme Anthyme aldeles ude af sig selv på jagt efter en sygeplejerske. Da hun huskede alle de timer, Régis havde våget over hendes barn, havde hun selv installeret sig som barmhjertighedssøster hos forfatteren, så længe til frøknerne de Fagan, der var blevet underrettet, kunne komme og tage hendes plads.

"Ja – mine døtre. – Hvor er dog mine døtre henne?" Han fo'r op med brændende kinder. Madame Hulin forsøgte at få ham

rolig – Anthyme havde sendt et telegram straks en af de første dage, men der var langt til Korsika. Søen var måske slem – desuden havde de ingen til at følge sig. – Og hvem ved? han fandt uden tvivl et svar fra døtrene mellem alle de breve, som var kommet, mens han var syg.

Efter at hele posten var blevet spredt udover sengen, fandt man to små breve, stemplet Korsika og undertegnet Ninette, som madame Hulin læste højt for den utålmodige fader, der var alt for svag til at kunne læse dem selv. Hun var aldeles fortvivlet i det første brev, den stakkels Ninette – aldeles fortvivlet over faderens pludselige sygdom, og også over, at eskadren var rejst, men hun håbede dog, at hendes fader snart ville blive rask, og at det ikke ville vare længe, inden eskadren kom tilbage. Rose var rejst til Bastia med onkel for at sige farvel til den unge Rémory, der skulle rejse til Frankrig. Det andet brev fortalte, at Rose og Ninette snart ville komme til Paris sammen med monsieur og madame La Posterolle, og de unge damer ville straks løbe hen og se til deres kære lille far. Så kom nogle hygiejniske råd, hun advarede ham mod aftenkulden og tågen i haven og anbefalede ham at bruge en vis slags flonel af fåreuld og gav ham fabrikantens adresse.

"Det er jo meget nydeligt," mumlede de Fagan, som, mens han hørte efter, lå og kælede for lille Maurices blonde, silkebløde hoved, "det er meget nydeligt, men jeg havde haft tid til at dø mange gange uden at få dem at se."

Madame Hulin modsagde ham ikke, da hun var bange for blot at forøge hans sorg, som hun forstod var dyb. Hun lod ham derfor være alene med barnet og gik ind i værelset ved siden af, hvor Anthyme en lille tid havde stået og vinket heftigt ad hende.

Derude stod frøkenen, en lang, tør jomfru med lorgnetter, og skulle spørge, hvorledes det stod til med monsieur de Fagan.

"Fra hvem?" spurgte madame Hulin.

Englænderinden svarede hovent: "Fra hans døtre."

"De er altså i Paris?"

"Sandsynligvis – –"

Pauline sænkede stemmen, da hun var bange for, at faderen skulle høre det, og sagde:

"Monsieur de Fagan har det bedre, men hvis han får at vide af andre end af døtrene selv, at de er i Paris, kunne det gerne dræbe ham. De kan hilse og sige de unge damer det."

Guvernanten målte hende hånligt med øjnene, men Pauline Hulin besvarede det med et klart blik, gjorde helt om på sine engelske støvler og gik sin vej uden et ord og uden så meget som en hilsen – –

La Posterolle havde allerede i tre dage boet i et familiehotel i Cours-la-Reine, mens de ventede på datterens bryllup og familieoverhovedets udnævnelse til statsråd. Så snart Rose var kommet i land, gjaldt hendes første tanke faderen; hun ville straks have løbet hen til ham sammen med Ninette, hvis ikke moderen, der blev jaloux over deres iver, havde gjort indvendinger. – – Sygdommen kunne gerne være smitsom, især for unge piger, som var kommet langvejs fra og var vant til frisk luft. Man måtte virkelig vente og forhøre sig først. –

"Men vi ved jo, hvad det er, mama – det er ingen nytte til, det er jo et lungeslag."

Da kneb madame La Posterolle læberne højtideligt sammen og hentydede til en vis person, som døtrene kunne udsætte sig

for at træffe hos monsieur de Fagan, til trods for alle sømmelighedshensyn. Rose protesterede:

"Mener du madame Hulin? – Å, det er forbi for længe siden – jeg tror ikke en gang, hun er i Paris mere." For at få vished, sendte moderen frøkenen hen til Boulevard Beauséjour. Hun kom så fornøjet tilbage, at hun allerede langt henne i Cours-la-Reine begyndte at vifte med parasollen til damerne, som ventede hende på hotellets balkon.

"Madame Hulin tog selv imod mig," sagde hun triumferende. Moderen svarede: "Ja, jeg vidste nok, at det ikke var forbi."

"Ja, når han har den dame til at pleje sig, trænger han jo ikke til os," sagde den unge pige, smertelig berørt, men i en ligegyldig tone.

"Særlig, da han har det meget bedre," tilføjede frøkenen.

Ninette spurgte ængstelig sin søster:

"Skal vi altså ikke gå hen og besøge ham?"

"Gør du det, hvis du vil – jeg gør det ikke."

"Det er galt af dig," sagde den lille, der tænkte på en hel masse egennyttige ting, som ikke interesserede den ældste søster det allermindste, men hun fik hende ikke til at forandre sin beslutning.

Dagene gik. Régis var endnu ikke oppe. Men hans rekonvalescens skred godt frem i forårets milde, styrkende luft.

Han begyndte at tage imod nogle visitter, siddende i sengen; men da lægen forbød ham at tale, fordrev han de lange dage med at spille domino med Maurice eller hellere med at høre på madame Hulins smukke oplæsning, mens det skumrede i det luftige, rolige værelse; oplæsningen blev ofte rytmisk akkompagneret af morsomme dumpe stød af en vild due, der

løb hen over zinken i vinduet. Mange gange afbrød den syge spillet eller læsningen, midt på en side og tænkte ganske højt med rynkede bryn: "Hvad kan det dog være? – Hvorfor skriver de ikke til mig mere." Tanken på døtrene pinte ham; men et par ord eller nogle svævende forklaringer, som hans kære veninde sagde temmelig på må og få, fik hurtigt hans uro til at forsvinde, ikke så meget ved de påskud, hun fandt på, som på grund af hendes kærtegnende stemme og udtryksfulde, yndige øjne.

Han havde aldrig før, så længe de havde kendt hinanden, været i den grad indtaget og fortryllet, skønt Pauline intet gjorde for det, tværtimod, hun trak sine hænder til sig, så snart han ville tage dem, og undgik deres tidligere samtaleemner om kærlighed og ægteskab og specielt den mindste hentydning til de senere begivenheder, Hulins død og hendes egen rejse, alle de ting, som ængstede Régis, uden at han turde spørge.

Men en dag de var alene, – hun sad og broderede henne ved det åbne vindue og bøjede sig hvert øjeblik ud og så ned i haven, hvor barnet skrigende af glæde galoperede omkring, – sukkede Fagan henne i sengen og sagde: "Å ja, den have! – Hvor jeg blev bedrøvet, da jeg kom tilbage fra Korsika og fandt den tom!" Og da hun ikke svarede, vedblev han: "Hvorfor kunne De ikke have underrettet mig, blot med en linje, et ord?"

"Jeg var så fortumlet, da jeg rejste" – madame Hulin talte ud i luften uden at se op. – "Telegrammet fra min svigerfader greb mig så stærkt: 'Hulin ligger for døden, kom øjeblikkelig'. Først kunne jeg ikke tro det, tænkte at det var en eller anden fælde. Derfor rejste jeg også alene til Havre, mens jeg lod Anette tage

barnet med til sit hjem langt inde i Vogeserne. Imidlertid havde telegrammet talt sandt, han var død, da jeg kom."

Hun havde aldrig før sagt så meget. Men det, han specielt ønskede at vide, nemlig hvorfor hendes mand var kommet tilbage til hende efter hin forfærdelige scene, mælede hun ikke et ord om. Underlige tanker og anelser fo'r igennem ham, men han nøjedes med at sige, forvirret over sit eget spørgsmål: "Ved De, hvorfor han dræbte sig?"

Hun svarede med anstrengelse: "Nej. – Jeg ved det ikke. – – – Han var måske ked af dette modbydelige liv, denne blindgyde, vi er indespærret i. Herregud, den ulykkelige mand."

Fagan mumlede med blegnende læber: "Hvor De taler medlidende om det! – Holdt De altså af ham endnu?"

Pauline svarede, stadig uden at se på ham: "Tror De, han var død, hvis jeg endnu havde holdt af ham? Nej, nej. Men at se ham ligge der på sengen, med munden helt sværtet af krudtrøg, når jeg to dage før – –"

"To dage før?"

Hun havde rejst sig uden at fuldende sætningen og bøjede sig et øjeblik ud og så på den lilles leg.

"Og så faderen, den stakkels fader," sagde hun, da hun igen satte sig, "hvis De havde set ham ved dødssengen, foran det, som en gang havde været hans søn, ville De have følt lige så stor medlidenhed som jeg. Jeg tilbragte dagene i Havre ved siden af ham, uden at vige fra ham og uden at tage mig tid til at skrive et brev en gang. Desuden vidste jeg ikke, at De var kommet tilbage; og senere –"

Hun så igen ud.

"Men Gud, jeg ser ikke noget til Maurice længere –"

En klokke ringede ude på trappen og meldte visitter til Fagan. I sådanne tilfælde gik madame Hulin altid ind i et andet værelse for at hindre al sladder om deres familiære samvær; hun ville forsvinde, mens hun i en fart stoppede alle de forskellige småting ned i sin kurv, men han bad hende med en håndbevægelse om at blive. Samtalen interesserede ham så meget, at han ville føre den til ende.

En dør slog i, lette ilende skridt hørtes, Maurice rev døren til værelset op og meldte med et triumferende skrig: "Det er dem – det er Rose og Ninette!" Han havde gennem vinduet set dem ringe på entréklokken; barnet var aldeles lyksalig, lige så meget for sin egen skyld som for den glæde han beredte Régis, klappede i hænderne, kyssede på fingeren til sin moder, og styrtede frem mod Ninette, der kom først, med knejsende hoved og slør ned over hagen, og skød den lille til side med en ligegyldig og åndsfraværende bevægelse.

"Det er os, far."

Hun blev stående midt i stuen og stirrede stift på madame Hulin, som om hun ikke havde tænkt sig at finde hende der. –

"Mine små piger! … mine små piger …" råbte Fagan aldeles forstyrret og bredte armene ud. Men Rose, som netop var kommet ind, blev ligesom søsteren stående ubevægelig som fastgroet foran det samme syn. Han blev vred:

"Nå da, børn? Hvad er der i vejen?"

"Der er det i vejen, far," det var den lange som talte, med den ene hånd hvilende på sin lille søsters skulder og med den anden fremstrakt i en melodramatisk bevægelse, lige så rystende og passende for anledningen, som den dirrende stemme, "der er

det i vejen, at Ninette og jeg ikke bliver her et minut længere, hvis du ikke befaler det fruentimmer at gå ud."

Pauline Hulin tog sin lille dreng, der allerede havde søgt tilflugt i hendes skørter, og ville gå ud med ham, men Fagan holdt hende tilbage og vendte sig om i sengen: "Skulle De gå ud, De, den opofrende, utrættelige, De, som har plejet mig, frelst mit liv, da alle forlod mig. – Det er snarere dem, de slette døtre, som skal gå sin vej – de, som ville have ladet mig dø uden et ord eller et blik – –" Pauline forsøgte at afbryde ham – – "Ja, jeg ved det nok, De tager dem altid i forsvar – for deres ungdom og svaghed og de elendige menneskers indflydelse – jeg troede længe på det, men det er forbi – det er nogle onde børn, siger jeg Dem, børn uden hjerte. Å, hvor mange knivstik har de ikke givet mig lige i hjertet! – –"

Derpå blev han pludselig igen kærlig, og udtrykket i øjnene og stemmen skiftede: "Rose, min lange pige, jeg beder dig, bed denne prægtige dame, som du lige har fornærmet så uretfærdigt, om forladelse – gør det, min egen Rose –"

Madame Hulin protesterede værdig og stolt. Men han vedblev: "Jo, jo, det *skal* ske, jeg vil det – det er mine børn, og de skal adlyde mig. Hører du, Rose – – Ninette, jeg befaler dig det."

Rykningerne i den ældstes høje og spinkle legeme røbede hendes nølen, men skinsygen fik overhånd. "Nej, det gør jeg ikke – – aldrig."

"Men du, Ninette – min egen søde pige?"

"Nej, jeg gør som min søster."

Da brød det løs: "Gå jeres vej, onde og utaknemmelige, som I er – gå jeres vej, grimme pigebørn – gid jeg aldrig må få jer at

se mere – jeg er skilt fra min kone, jeg vil også være det fra mine børn. Sig det blot til jeres mor – – Aldrig mere, hører I … aldrig mere …"

Hans ansigt furedes af dybe rynker, stemmen blev hæs, han faldt udmattet tilbage på hovedpuden og stadig med Paulines hånd i sin rallede han to eller tre gange til: "Aldrig mere", mens Rose gik hulkende ud, efterfulgt af Ninette, der havde tørre øjne og en oprørt mine.

10

En eftermiddag gik madame La Posterolle op og ned under kastanjetræernes tætte grønne hvælving i Avenue de l'Observatoire, hun drev med utålmodige skridt op og ned ad asfalten, på hvis bænke pjaltede lediggængere og skumle forbryderspirer lå og drev. Hun var helt klædt i gult, lige fra strømperne til parasollen, og i alt dette gule lyste den hvidpudrede bedstemoderparyk. Fruen syntes meget lidt modtagelig for den smigrende forbavselse hos gavtyven eller studenten, der, før han gik ind til sin fægtelærer i nærheden, vendte sig for at se på den gamle dame, som havde nogle udfordrende unge øjne og en gang så let og myndig og sikker som en skibskaptajn på kommandobroen. Hun så hvert øjeblik på det bitte lille ur, hun bar indfattet i sit læderarmbånd og mumlede rasende: "Fem – – ti minutter over fem – – tyve minutter over fem – –" mens hun spurgte sig selv, hvorledes hun skulle holde ud at vente endnu længere; da viste Fagan sig yderst i avenuen, han gik langsomt og vaklende som en, der er ude for første gang.

Da han hårdnakket havde nægtet at ville se sine døtre efter skandalen under deres besøg, havde endelig hans ekshustru opnået dette møde med ham, for at få ordnet forskellige ting angående Roses bryllup. Pauline Hulin, der som altid var god og fornuftig og gerne ville få ham forsonet med døtrene, havde bestemt sig til at følge ham til Luxembourg, hvor hun og Maurice ville vente på ham. Allerede på lang afstand så madame La Posterolle, hvor han var blevet mager og bleg og at

hans lette, blonde overskæg var blevet næsten hvidt, hun løb ham i møde og understregede ondskaben i sin tanke ved en lille latter:

"Min fordums mand er blevet rynket."

Men hun nærmede sig alligevel til ham med deltagende miner og hendes sædvanlige påtagne, søde og indsmigrende venlighed.

Han, der tænkte på alle hendes afskyelige forræderier, især det sidste, det grusomste af dem alle – bruddet med døtrene – blev grebet af foragt og vrede, og – fordi han endnu var svag – også af frygt, som om han stod over for sit livs onde ånd, en ondskabsfuld trold, der skjulte sig dybt inde i denne dunkle allé.

"Det er godt, at De er kommet," begyndte hun, mens hun gav sig til at gå ved siden af ham og afpassede sine skridt efter hans.

Da det hverken passede sig, at hun gik til Fagan eller at Fagan kom til hende, havde hun ment, at de burde mødes i deres gamle allé for at ordne deres fælles forretninger.

Han afbrød hende livligt:

"Hvorfor kunne De ikke henvende Dem til min sagfører? Jeg har aftalt det hele med ham."

"Og jeg ser deraf, at De stadig er den gentleman, som De altid har været ..." Men det var ikke blot pengene, det drejede sig om, det gjaldt især om at komme overens om, hvorledes man skulle ordne middagen, følget og hvor kontrakten skulle underskrives. Hjemme hos ham? Eller hos hende? Begge steder ville være lige stridende mod det passende. Derfor havde hun tænkt på Rémorys, den unge mands forældre. Syntes han ikke

om det? Godt ... Så var der en anden ting. Vielsen – der skulle naturligvis være en kirkelig vielse – skulle finde sted i Madeleine-kirken. Rose ønskede da frem for alt at føres ind i kirken ved sin faders arm.

"Hun ved, hvad hun må gøre for det," sagde Fagan, som pludselig var standset, med en bestemt og bydende gestus.

Fruen blinkede med øjnene.

"Et lille, undskyldende brev til madame Hulin, formoder jeg."

"Ja, absolut!"

"Å. Det vil hun såmænd gerne gå ind på. Man sætter så stor pris på at føres af den berømte fader."

Dette sagde hun med vægt, for at lade ham forstå, at det var et forfængeligheds- og ikke et følelses-spørgsmål. Hun tilføjede smilende:

"Da jeg er mindre begunstiget end min datter, vil jeg tage præsident Rémorys arm."

"Vi skal altså være til stede begge to?" spurgte Fagan forbavset.

"Men Gud – når vi gifter vort barn bort –"

De gik en stund uden at sige noget, så brummede han:

"Det er barokt – alligevel. Og Deres mand, monsieur La Posterolle?"

Hans tonefald var ironisk.

"Netop. Jeg ville lige til at tale med Dem om La Posterolle. Det er meget vanskeligt at udelukke ham. Han er jo min mand – Roses stedfader – og det er jo desuden ham, som har fået dette giftermål i stand. Før Gaston Rémory begyndte på embedsvejen, var han på hans kontor. Finder De ikke, at han bør være med i følget?"

"Jeg ser intet upassende i det."

Fagan henfaldt pludselig i uendelige overvejelser og lod hende gå og skræppe ved siden af sig, rasle med sine armbånd og sin parasol, mens hun berømmede familien Rémory, præsidenten, fru præsidenten og den dejlige lille kadet, der snusede omkring Ninette.

"Tampen brænder jo, min kære ven. Vi får snart en ny anledning til et nyt stævnemøde under vore store træer. Å jeg elsker dem, disse store træer – gør De ikke også?"

Han svarede ikke, han gik og tænkte på disse ting, som hun fremmanede, en uendelig række bedrøvelige møder – yderst ude i de brede alléer så han sin fordums hustru vise sig, hver gang mere ældet og forandret, mere og mere rystende og ondskabsfuld.

Hun vækkede ham ved dette overraskende spørgsmål:

"Og De, min lille Fagan, hvornår tænker De på at gifte Dem. Der er ingen ting i vejen længere, indbilder jeg mig, nu da monsieur Hulin er død."

Han fo'r sammen og stirrede forskende på hende.

"De ved det altså?"

"Det, og mange ting, som De ikke aner, vil jeg vædde på."

Han forstod på trækningerne om hendes mund og hendes skulende øjne, at hun ville gøre ham noget ondt, noget meget ondt. Men en pinefuld nysgerrighed ophidsede ham.

"Nå – lad os så høre – hvad er det, jeg ikke aner?"

"Å, for eksempel, hvorfor den smukke Paulines mand dræbte sig. Jeg er sikker på, at De ikke aner det. Altså, han dræbte sig – ja, det er hans egne ord i et afskedsbrev til en ven – fordi han

ikke formåede at overleve en lykke uden gentagelse. – Forstår De? Nej – vel – ikke sandt?"

Så godt havde den stakkels Fagan forstået eller troet at forstå, at han måtte sætte sig på den nærmeste bænk, overfaldet af en pludselig svimmelhed.

"Det er meget rimeligt – første gang man går ud – ens ben er lidt usikre –" sagde madame La Posterolle ivrigt, og et øjeblik efter, da Fagan med en håndbevægelse anviste hende plads ved siden af sig:

"Nej tak – jeg foretrækker – –"

Pariserinden sagde dette med en lille pertentlig grimasse, og mens hun stod og støttede sig til sin elegante parasol, svajende med hele legemet, fortsatte hun:

"Ser De … Det øjeblik nærmede sig, ved De jo nok, da barnet ifølge loven skulle falde i mandens brutale klør – til moderens store fortvivlelse. Pludselig indfinder Hulin sig hos sin kone, mere forelsket end nogensinde før – det skete, mens De var på Korsika, og – ja, jeg gentager omtrent ordret, hvad han sagde: Hvis De går ind på, hvad jeg ønsker, indskiber jeg mig, og De skal aldrig mere høre et ord om mig, desuden efterlader jeg Dem et dokument, hvori jeg giver afkald på alle mine lovlige krav på barnet."

Fagan fo'r op. "Men det er jo vanvittigt – en sådan handling er jo ugyldig. – Ikke en domstol i hele verden –"

"Jeg ved det – jeg ved det – men madame Hulin vidste det ikke. Jeg har det fra statsråd de Malville. Altså. Nu skal De høre, hvad jeg har at fortælle min forfatter. Efter alt at dømme kan historien ikke være mere autentisk. Malville har da fortalt mig, at de slap kontrakten, sådanne venskabelige overenskomster

finder lige så hyppigt sted mellem fine folk som mellem bønder, og at der til syvende og sidst kun er meget få, som kender det første ord af loven i dette land, hvor det hedder, at ingen er ukendt med den. Men for at vende tilbage til vore Hulin'er, så gik den ulykkelige af frygt for at miste sin søn ind på alt, hvad manden bad om, hans ægteskabelige rettigheder for en eneste nat, og opofrede kvinden for moderen. Det er hårdt, men De må indrømme, at detaljerne ved denne nats hændelser må være meget interessante for en casuistiker.

Hun havde utvivlsomt afsky for sin mand. Imidlertid var det jo ikke længere hendes mand – de var jo skilt fra bord og seng – hun havde levet som enke i fire-fem år, og desuden havde hun nået den alder, hvor kvinderne her til lands forstår kærligheden og altid ligger under for den."

Å, den giftblanderske, med hvilken kunst hun bryggede giften, og hvor hun fulgte dens voldsomme virkning på dette furede, blege ansigt, som ville have indgydt enhver anden medlidenhed.

"Ja, så har den heldige ægtemand fundet sin nat så skøn, forstår De, at han, da han kom tilbage til Havre, ikke har haft kraft til at indskibe sig, men foretrukket at dø frem for at overleve denne glæde uden gentagelse, som han selv siger i sit brev til Malville."

Fagan havde rejst sig og knurrede med sammenbidte tænder:

"Ligemeget, men til at betro sine vigtigste hemmeligheder er Deres Malville netop den rette."

"Det er meget sandt," svarede hun med et ondskabsfuldt smil – "man behøver blot at spille Wagner for ham, så udleverer han sig fra top til tå."

De gik tavse et par skridt ved siden af hinanden; men da hun så, at han var faldet i tanker, sagde hun:

"Ja, ja – så må vi nok skilles."

Hun tog hans hånd og tilføjede:

"De små er her lige tæt ved, vil De ikke se Dem?"

Han nølede, men sagde så i en vred tone:

"Nej, ikke nu – en anden dag."

"Det er godt. – På snarligt gensyn, min lille Fagan."

Hun forlod ham ved stengærdet på korsvejen og gik med lette, fornøjede skridt hen til hjørnet af Boulevard de Port-Royal, hvor en åben landauer med strålende parasoller ventede hende.

"Kommer du ganske alene?" spurgte Rose skuffet over ikke at se sin fader.

"Det er lige meget! Alt er i orden," svarede madame La Posterolle flygtigt. Hun tog den brede hånd à la linnedtærsker, som frøkenen rakte hende for at hjælpe hende op i vognen: "Den skikkelige fyr, der findes ikke nag hos ham – han underskriver kontrakten, kommer til brylluppet."

"Men min medgift," sagde Ninette. "Talte I ikke om min medgift?"

"Forstår sig. – Men det bedste af det hele er, at jeg nok tror, jeg har gjort hans giftermål med madame Hulin aldeles umuligt."

Den lille lo højt under sløret:

"Å, når blot konkurrencen er ude af verden, så – – –"

Rose, der nu ingen grund havde til skinsyge, lænede sin høje skikkelse tilbage i vognen, og mumlede, mens vognen rystede:

"Stakkels fader!"

Imidlertid gik han ad de blomstrende og grønne anlæg, som den nedgående sol kastede ligesom et stort net af rødligt lys hen over, for at møde Pauline Hulin og hendes barn i Luxembourg. Han gik og så hen mod havens høje gitterværk, hvis tremmer kastede uendelig lange violette skygger, og tænkte på hende, det ventede ham bag denne skranke, der strakte sig så langt og ligesom symbolsk fremstillede hindringerne i hans og Paulines skæbne. Han forstod nu, hvilke skrupler, der forårsagede, at den dejlige og fine Pauline undslog sig nu, da hun så pludselig var blevet enke og samtidig rådig over sin egen vilje, skønt hun syntes at elske ham, da hun endnu ikke var fri.

Det var uden tvivl overdrevne skrupler, som han nok i tidens løb og ved sin trofaste kærlighed skulle overvinde.

Ved denne tanke skyndte han sig strålende af sted, mens han med alle en rekonvalescents fine sanser indåndede den kølige luft og de mange forskellige dufte fra blomsteranlæggene, der blev forfriskede fra vandslanger, hvis lette douche faldt til jorden som rislende kilder. Men to skridt længere borte dukkede nogle af madame La Posterolles udtryk op i hans erindring. Giften virkede, trængte frem fra åre til åre – En nat, en hel nat i den mands arme! Vist nok måtte det have været et offer, når hun elskede ham, Fagan. Hun elskede ham, det var klart. Når hun gav sig hen til en anden, løj hun altså med sjæl og legeme; og det gjorde hun frivilligt, for manden havde jo ingen som helst ret over hende længere, da han faktisk allerede i flere år ikke havde været hendes mand mere. – –

han var jo ikke hendes mand mere! – – Disse få ord, som det afskyelige fruentimmer derhenne netop havde sprøjtet ind

under hans hud, – hvor hun dog derved havde fundet et middel til at gøre ham ondt. –

Ikke hendes mand mere, det vil sige, ikke mere den, som var hende imod, og som hendes hjerte og legeme oprørte sig imod. En ny, en fremmed ved hendes side, og, som madame La Posterolle meget rigtigt bemærkede, hun var netop i den alder, da kvinden i vore egne – – –

Å, at tænke sig de store blå øjne døende under en andens kærtegn, de hvide skuldre af en så ren lød frysende af attrå. – Mod sin vilje måtte han forestille sig det, atter og atter forestille sig det. Og hun forstod det nok, hun forstod, at hvis de giftede sig, ville dette smertefulde forhold forfølge dem begge to, pine dem og tilsøle deres lykke. Ja, Pauline havde ret, og nu delte han selv alle hendes skrupler.

Dog nølede han endnu med at forklare sig for hende ... For denne følelse kunne dog ændres i deres sind, mildnes eftersom dagene gik ved trofast kærlighed. Hvem ved, måske ville en smuk forårsdag som denne, den sejrende lidenskab bortvejre alt, udslette alt i en sund og fornyende lidenskabs stolte flamme.

Han havde imidlertid nået porten ind til Luxembourghaven, hvor hans modstridende og sørgmodige drømmerier langsomt havde ført ham hen. Før han gik ind, vendte han sig om og knyttede hånden mod avenuens alléer, gennem hvis dunkle grønne man svagt kunne ane Carpeaux' slanke og yppige figurer, der holder jorden i de løftede arme, og alle fire ligesom i ét billede gengiver kvindens rænkefulde magt over jorden. Og den stakkels Fagan brummede: "Pak – pokker i vold! Du forstår dig på at pine manden til blods."

En lille drengehånd blev stukket ind i hans og trak ham hen imod haven, som om hans veninde – helt fra den bænk, hvor hun sad – havde gættet, hvad han led, og sendt Maurice til ham, for at rive ham ud af hans pinefulde tanker.

"Gud, hvor De er bleg," sagde madame Hulin, da han kom hen til hende, – og mens hun spurgte ham, om han ikke havde frosset, røbede hendes stemme en vag angst – kvindens instinktmæssige frygt foran en fare, som man skjuler for hende, men som hun aner. Hvad var det? Hvad havde han hørt, som i den grad fortrak hans ansigt?

"Hvis De forsøgte at sætte Dem et øjeblik – det er måske blot en smule træthed."

"Nej, lad os tværtimod gå. Jeg trænger til at føle Deres arm i min."

Han mærkede, at hun skælvede, at hun var lige så ilde tilpas og forvirret som ham. Skulle han til trods for den beslutning, han netop havde taget, straks forklare sig åbent for hende, fjerne den uvished, som sammensnørede deres hjerter? ... Med barnet løbende foran sig var de mekanisk gået ned ad terrassen til venstre. Den til højre var lige ud til rækværket nu stoppende fuld af spadserende, der gik for at høre på musikken, hvis toner nåede dem tværs igennem bladene, brudte og stødvise, blandede med skingrende skrig fra børn og svaler, – de smås hidsige og larmende liv, som stadig tager til, efter som lyset svinder.

Og spadseregangene syntes ham så fredelige i aftenens ro, hun ved hans side syntes ham så frisk i sørgedragten, med en teint klar som barnets, at han ikke havde hjerte til at forstyrre

disse hvilende harmonier, men nøjede sig med at fortælle om mødet, i alt fald hvad der angik datterens ægteskab.

"Ak, min kære veninde, hvor De har ret! Hvilket sammensurium dog skilsmissen er, og hvor mange løjerlige kombinationer den medfører. Rose skal giftes om nogle dage, og hendes ægteskab er det mest muligt regelrette, men da hendes forældre er skilt, skal De få se, hvilket besynderligt skuespil brylluppet bliver."

Han morede sig med at beskrive følget: Han, faderen, i spidsen med bruden ... Bag dem madame La Posterolle, moderen, men ikke længere af samme navn som sin datter ... fremdeles monsieur La Posterolle, en mand af den yderste korrekthed, som også optræder i følget og finder sig meget vel til rette.

Forestil Dem dette følge trine op ad den uendelige trappe op til Madeleine-kirken, træde ind gennem den store portal ind til alle vokskærterne, alle orglets bølgende toner, der modtager denne disharmoni. Å, om Paris endnu forstod at le."

Han, Fagan, lo ikke, og han var såret i sine faderlige følelser, fordi hans døtre var uigenkaldelig tabt for ham. Og da Pauline endnu en gang forsøgte at protestere til fordel for dem, smilede Régis hurtigt og tvungent, modløs lige til tårer.

"Nej, min kære, De tager fejl. Mine børn tilhører ikke længere mig. Dette onde fruentimmer har røvet dem til sig. Min sagfører forudsagde mig det hele. Det har været et myrearbejde, et træborerarbejde, langsomt med små hak dag for dag ... og tænke sig til, at jeg lige til min sidste time skal være lænket til dette væsen, og at hun aldrig vil slippe mig. Når Rose vel er blevet gift, skal vi mødes i anledning af Ninettes

giftermål. Senere, når vi er blevet bedsteforældre, skal vi møde til barnedåb. Jeg får hende til med-fadder, skal De se, og det en fadder, som vil lære mine børnebørn at afsky mig, som hun har lært mine døtre det … Å, den skilsmisse, denne overhugning af knuden, som jeg fejrede som en befrielse, husker De, … som jeg var så glad og så stolt over … men når man har børn, er skilsmissen ikke en gang en adskillelse."

Madame Hulin rystede blidt på hovedet:

"Når man har børn, er separationen ikke bedre, den er bare et skin, en fiction … Barnet vil altid stå mellem fader og moder."

Hun sagde det med den dybe og tilslørede klang, som hendes stemme fik under store sorger. For dens sædvanlige klang var som klingende krystal og lige så lys som hele hendes væsen.

"– Men hvad skal man da gøre –?" sagde Fagan frem for sig. Efter en lang tavshed, hvor de hørte de sidste døende takter af en march af *Lohengrin*, afsluttede han højt den stumme og hemmelige overensstemmelse i deres tanker: "Ja, ægteskabets integritet, hele lykken beror på den. At man må sige til sig selv, når man vælger sin hustru: Når jeg skal dø, så er det hendes skulder, jeg skal læne mit hoved til for at sove ind, hendes læber, som skal lukke mine øjne. Jeg vil, at denne skulder skal være fin og blød og ganske ren, at disse læber skal være friske og kun for mig … Således havde jeg opfattet ægteskabet."

Pauline sukkede sørgmodigt. Det var hendes eneste svar – samstemmende og billigende.

De var nået ned af terrassens store runde stentrappe, gik hensigtsløst rundt om det store bassin, der sitrede under den rødmende himmel i angst mod aftenen, som faldt. Denne ubestemte ængstelse greb også dem, selv barnet løb ikke

længere omkring, men trykkede sig ind til sin moders sorte kjole.

"Om vi gik hjem," sagde hun. "Det har været en temmelig lang spadseretur af den første at være."

"– Javel – lad os gå hjem –," sagde Régis i den samme modløse tone.

Mens han udenfor haven, midt i larmen af folk, som strømmede ud, ledte efter en vogn, fik han nogle skridt derfra øje på madame La Posterolle og døtrene, som uden tvivl havde forsinket sig ved musikken og nu steg op i deres landauer. Damernes strålende toiletter og den lidt vel iøjnefaldende ekvipage samlede mange nysgerrige om sig, hvad Rose og Ninette åbenbart var var meget stolte af.

"Lad os komme bort ..." sagde Fagan ganske sagte til sin ledsagerinde. Det gjorde ham alt for ondt at have sine kære små piger, strålende og flotte, så tæt ved sig uden at kunne omfavne dem.

Ja, han var et offer for skilsmisse, denne ulykkelige mand, der så sine døtre og deres moder – sin egentlige familie hurtigt forsvinde i denne landauer, der var så fuld af latter og lyse bånd, mens han blev stående tilbage på fortovet, usikker og uvis i natten, der næsten var brudt frem, ved siden af denne kvinde og dette barn, hvis store sorg – som han fulgte, men ikke delte – fortalte tilstrækkelig tydeligt, hvor de var, og hvor de sandsynligvis altid ville være fremmede for hinanden.

Om "Rose og Ninette"

Forfatter: Alphonse Daudet (1840-1897).
Første udg.: Alphonse Daudet: *Rose et Ninette. Mœurs du jour.* Føljeton i *L'Écho de Paris* 31. januar til 24. februar 1892, bogudgave Librairie E. Flammarion, Paris u.å. (udkom 1892).
Denne udgave efter: *Rose og Ninette.* Roman af Alphonse Daudet. "*København*"s Føljeton. Trykt hos O. C. Olsen og Co. København 1892. Oversætteren er ikke oplyst.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter Charles Hermans (1839-1924): *Bal Masqué* (1880). Udsnit.

ISBN 978-87-7628-287-5
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-518-1 (Ølstykke 2017).

© 2025 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk